RÖDA FARAN

Utg. av Ungsocialistiska partiet. Red.: Hinke Bergegren. Pris 10 öre.

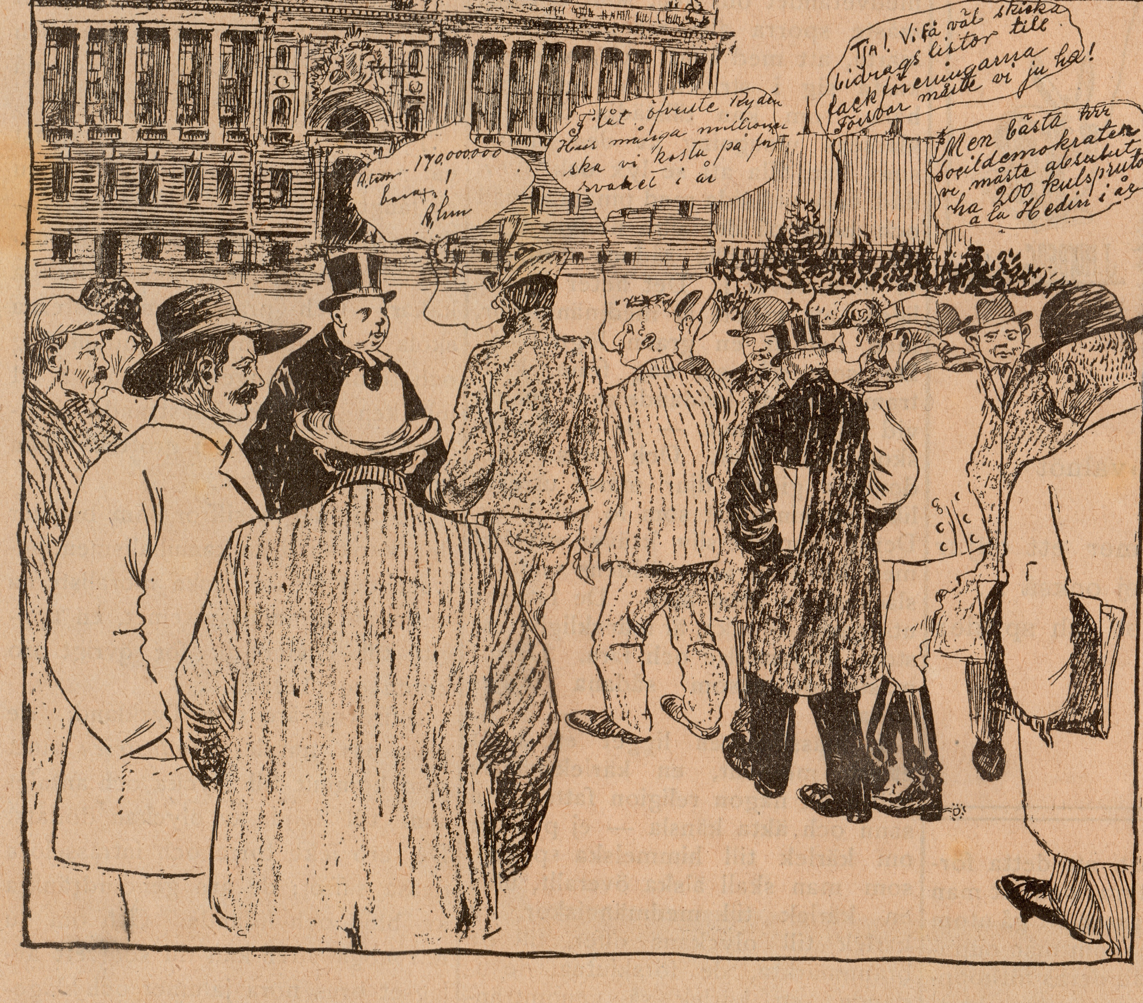
Ahum 170.000.000 bara?! Ahum
[illegible] öfverste Rydén Hur många millioner ska vi kosta på försvaret i år
Tja! Vi få väl skicka bidragslistor till fackföreningarna Försvar måste vi ju ha!
Men bästa herr Socildemokraten vi måste absolut ha 200 kulsprutor a la Hedin i år

Parlamentarism

Den blågula faran kom först, kvävande fosterlandskraxet, slående med slaktarbarbariet.

Så följde Svarta faran, ett dräpande angrepp mot vidskepelsebedrägeriet.

Röda faran träder här fram och vill från första raden tillkännage att i de orden ligger en dubbelbetydelse.

Den röda faran för proletärerna — det är den humbug som fiffiga ledare tutat ut, att arbetarna ska sätta sin lit till representanter, till riksdagsskojet.

Den röda faran för borgarsamhället — det är den revolutionära socialismen, som tillropar alla proletärer att samlas till direkt handling mot utsugarna och tyrannerna, och att i denna sin strid endast lita på sig själva, ej på uppåtsträvande representanter de där äro arbetarklassens smutsigaste förrädare.

Parlamentarikerna köpslå med mordmännen, de revolutionära socialisterna slå sönder gevären.

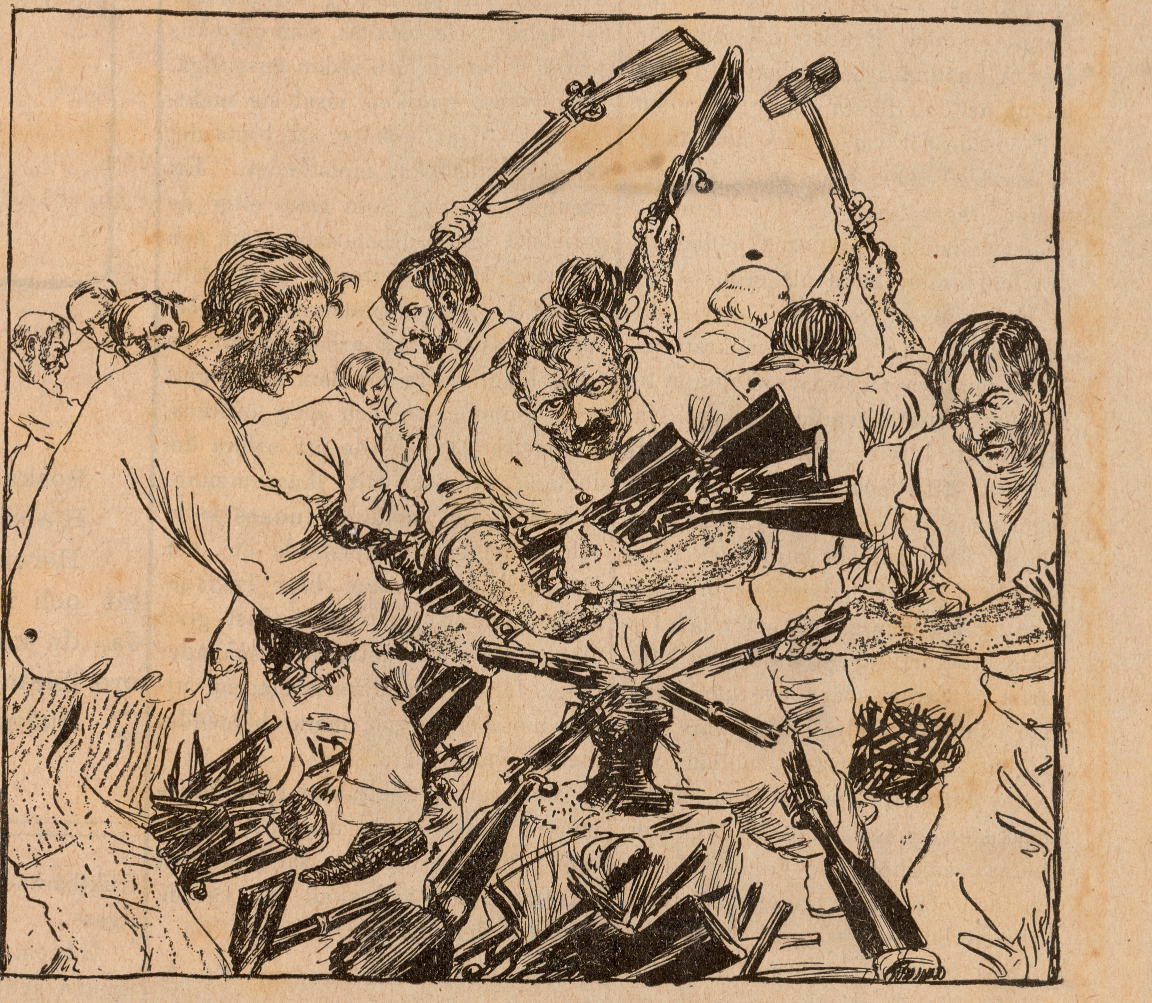

Direkt handling

Dvärgafaran.

Skogens blonde, frie son steg om morgonen ut ur sitt hus. Han ställde sig bredbröstad och badade i morgonsolens flödande guld, han vidgade näsborrarne, spände bröstet och fyllde lungorna med rå, stark skogsluft, så knäppte han händerna om nacken, höjde huvudet och lät sin starka, strålande blick följa de ulliga molnen, som lätta sträckte lik en flock vita svanor på det högblå djupet söderöver. Och han frågade den flygande flocken: Varifrån och varthän?

Men den fortsatte sin tigande flykt. Allt högre och högre gled den, mot allt blåare rymder.

Den frie såg efter molnen och teg. Men kroppen talade, tystnadens språk, och ur ögonen bröt själen fram i blågrå glans. Djupt andades han och den bara barmen höjdes, vadorna spändes, armarna lågo fällda i vilande kraft över bröstet; allt skvallrade flykt, molnflykt.

Då kväkte en groda i kärret, där hon spann sin rom kring en näckrosstjälk. Den frie spratt till, vände huvudet och såg grodan och hennes slemmiga arbete. Och han sänkte pannan i en stor, tyst fråga: Varifrån? Och varthän går människan? Och därvid stirrade han på grodans sperma som lik en slöja låg spunnen om den gröna stjälken. Solen bröt sig därigenom, som den bryter sig genom prisman, och skapade underliga bilder.

Och den frie såg vad endast de lärde se i sitt hemlighetsfulla mikroskop. Han såg livet stiga ur havets omätliga och gröna djup, han såg det långsamt kräla upp på stranden och bada sig i havssolens rödgula floder, han såg det rinna ormhalt inåt de mörka skogarna, han såg det stiga på glänsande vingar mot solljusa skyar. Han såg det bygga och bo i svett och möda, han såg den längtande blickens svindlande frihetsträngtan och han såg människan stiga ur kojor och vidriga hamnar av djur mot skönhet och klokhet

Detta såg den frie i prisman. En svala sköt pilsnabbt mot rymden under ljudliga glädjeskri. Och den frie tänkte: dit går människan!

Dit går människan mot allt ljusare fält och högre vidder, dit sträcker sig hennes millionårsvandring från forntidernas djupa hav och mörka skogar. Stor är vetenskapen! Stor blir människan, när gudarna dö.

Ett ljust, gott leende förgyllde den fries sköna drag, den vackra tanken strålade som sol kring pannan, och han vandrade med tysta, andäktiga steg fram i skogen. Naturen höll sin stora morgongudstjänst. Fåglarna sjöngo hymnen och himmelen själv hade stänkt vigvattnet ur rymdens omätligt stora safirblå pokal: en droppe på varje blomma, blad och strå. Ingen var bortglömd, ej ens det obetydliga trampgräset, utan vart strå glänste som en glädjetår.

Då tränger ett starkt tal genom skogen och slår den frie i örat. Han lyssnar. Hård är rösten, och den tränger fram bland blad, blommor och strå som en brännande, torr vind. Bladen skälva, daggen svinner och gräset blir torrt; fåglarna tystna och fly. Den frie ryste och hörde:

»Mot frihet strävar människan, mot frihet trängten I slavar. En demokratisk författning —».

Den frie vacklar. Ah, vad det piskade honom, vad det skar i den heliga, poetiska tystnaden; han böjer sig som under hårda, vinande rapp. Men så log han, log åt sig själv och sin egen sjukliga svaghet och känsla. »Demokratisk« — varför riste *det* honom, om ej därför att späda växter smittat honom med den sprödhet, som ej ens tål septemberhöstens friska frost. Demokratiskt — avskyvärt, men rätt; de många äro för trötta att se upp till den rymd där svalan svävar. Han var endast löjlig som lät sin dröm fästa målet så ouppnåeligt högt, löjlig, ty ingen kunde förstå honom. Han ville stanna härnere och ömka sig och hjälpa »de små», samla dem och leda, bli ädelmodig och varkunsam. Bäst så!

Nu höjdes rösten därborta igen och den frie lyssnade åter. Lyssnade med slutna ögonlock och leende mun. Men så hårdnade munnen, ögonen sprungo upp och brunno, händerna bröto en hassels kvistar, ty det rann styggt ur munnen därborta: »Skänk med fullt förtroende eder vilja åt mig, så vill jag åt eder — «.

Nu brast det. Den frie rusade in i småskogen, grymt brytande och trampande, fram dit, varest talet hölls. Där stod dvärgen och talade till folket. Och han sprang fram till den lille och grep honom i skägget och hans ögon ljungade, när han dånade: Tig! Tig usling, och spela ej herre!

— Jag är ej herre; jag är av dem. Den förskräckte dvärgen gjorde en gest åt folket, som begynte morra.

— Tyrann! röt den frie — kortsynte, eländiga återgångare! Kliv ned och lägg dig ej som en tvärstock i strömmen, vilken uppsamlar smuts och bråten! Vad ser du i folket? Ack, kräken, de omyndiga, de osjälvständiga och ständigt ledda. Släpp dem, släpp dem fria, ack, äntligen släpp dem, att du må se, att hela världen må se att de ej äro vilddjur. Slit den kedja vari du leder denna skock!

— De måste ledas *rätt.*

— Blinde dvärg! Ser du ej hur människan lider, hör du ej hur hon suckar efter frihet, frihet, som drömdes om se'n begynnelsen? Vet du ej att gudarna äro döda, hör du ej dagligen gravklockornas klämtar?

— Dåre!

— Ser du ej att människan vill ha rum, att hon kämpar med gudar och kippar efter luft.

— Galning! skrek dvärgen, vit, ty han såg sanningen i ögonen, och folket morrade än värre.

Då slet den frie ned dvärgen och sprang upp där han stått. Och han vände sig till folket och begynte med skälvande röst att tala:

— Vänner! Vårt århundrades största upptäckt är, att det upptäckt människan.

— Hahaha! svarade tusen stämmor i hånande skratt.

Dvärgen som kommit på fötter igen skrek: — Han är galen! Ned med honom! Och folkmassan vältrade svart över den frie och trampade honom till jorden.

Svalorna slogo långa och djärva lovar i luften, i kärret lade grodhonan rommen, och dvärgen talade åter under folkets jubel.

Fridstöraren sov, galningen var död och världen gick sin gilla gång.

Ivan O—d.

Brott?

Han kämpat förtvivlat en fasansfull strid
mot hunger och djupaste nöd,
han aldrig känt lycka och glädje och frid;
blott jäktande oro för bröd.
Så kommer den dag då hans muskler [illegible]v järn
förlorat sin kraft [illegible] värn;
— då griper förtvivlan hans själ.

Om ensam han vore, då kunde han väl
sitt öde föraktfullt bele,
men nu som av kramp sammansnöres hans själ
ty som far blir dubbelt hans ve.
Han har hustru och barn; de ha intet bröd
och de drivas av svält i en kvalfull nöd,
det räcks ingen hjälpande hand.

Då ingiver förtvivlan hans sinne mod,
han tager vad nekad han blev,
han bryter sig in i en visthusbod;
men lagen som brott det beskrev.
Och samhället dömer och svärtar hans namn
och kastar den arme i fängelsets famn,
— och hustru och barn få förgås.

Men prästen babblar:
— Fördömen icke; på det att I icke
må varda fördömda!

Ernst J. Lundqvist.

Syndikalism och anarkism.

Av *P. Monatte.*

Min avsikt med dessa rader är icke främst att ge en teoretisk framställning av den revolutionära syndikalismen utan snarare att visa den i arbete och på så sätt låta fakta tala.

Den revolutionära syndikalismen har i motsats till socialdemokratin och anarkismen, som företrätt den, mindre visat sig i teorier än i handlingar, och det är snarare i handlingar än i böcker den bör sökas.

Man måste vara blind för att ej se allt det myckna som finns gemensamt för anarkismen och syndikalismen. Båda ha till mål kapitalismens och lönearbetets fullkomliga utrotande genom den sociala revolutionen. Syndikalismen, som är en yttring av arbetarrörelsens uppvaknande, har återkallat anarkismen till känslan av sitt arbetarursprung; å andra sidan ha anarkisterna i icke ringa mån bidragit till att införa arbetarrörelsen på den revolutionära vägen och att popularisera den direkta aktionens idé.

Det är i Frankrike inom det *Allmänna arbetsförbundets* skaror som de revolutionära syndikalistiska idéerna ha uppstått och utvecklat sig. Arbetsförbundet intar en plats fullständigt utanför den internationella arbetarrörelsen. Det är den enda organisation, som, under det att den klart och tydligt förklarar sig revolutionär, står utan minsta förbindelse med de politiska partierna, icke ens med de mäst framskridna. I de flästa andra länder än i Frankrike spelar socialdemokratin den främsta rollen. I Frankrike står Arbetsförbundet både i medlemsantal och genom det inflytande det utövar långt framför det socialdemokratiska partiet: det gör anspråk på att *ensamt* representera arbetarklassen, och det har kraftigt tillbakavisat alla närmanden, som man gjort det sedan en del år. Självbestämmandet har utgjort dess styrka, och det tänker fortfara att stå fritt.

Denna Arbetsförbundets hållning, däss vägran att gå ihop med andra partier, har skaffat det rasande motståndare samt benämningen — anarkistiskt. Det kan emällertid icke tänkas något mera oriktigt. Arbetsförbundet, denna stora sammanslagning av fackföreningar och arbetarsamfund, har icke någon officiell lära. Alla skiftningar är där lika representerade och njuta samma fördragsamhet. I förbundets styrelse sitta en del anarkister; de mötas där och samarbeta med socialister, vilkas stora majoritet — detta bör anmärkas i förbigående — icke är mindre motvilligt än anarkisterna mot varje tanke på samarbete med de socialdemokratiska fackföreningarna och det socialdemokratiska partiet.

Det är skäl att sägä några ord om Arbetsförbundets organisation. I motsats mot så många andra arbetarförbund är den varken centraliserad eller grundad på någon stark myndighet. Förbundets styrelse är inte, som regeringea och de borgerliga tidningarnas skribenter föreställa sig, en befallande grupp, som i sina händer förena både den lagstiftande och den utövande makten: den är utan all härskarmakt. Arbetsförbundet styres nedifrån uppåt; den därtill anslutna fackföreningen är sin egen herre, fri att handla eller icke handla, ingen yttre vilja kan någonsin driva eller stävja dess handlingskraft.

Till grund för Arbetsförbundet ligger således fackföreningen. Men denna är icke direkt ansluten till Arbetsförbundet, den är det endast å ena sidan genom sin samorganisation, å den andra genom sin arbetsbörs. Det är ett förbund av samorganisationerna och av Arbetsbörserna, som bildar Arbetsförbundet.

Verksamheten bestämmes av förbundets styrelse, som bildas både av börsernas och samorganisationernas ombud. Vid dess sida arbeta kommittéer, som tas ur denna styrelse. Där finnas presskommittén (La voix du Peuple, Folkets röst), kontrollkommittén för pänningmedlen, strejkkommittén och allmänna kommittén.

För att ordna de gemensamma angelägenheterna är det kongressen som ensam bestämmer. Varje fackförening, hur liten den än är, har rätt att representeras i den genom ett ombud som den själv valt.

Arbetsförbundets utgifter är mycket anspråkslösa. De överstiga inte 30,000 francs om året. Den fortsatta agitationen, som utmynnade i den stora rörelsen i maj 1906 för att ernå åtta timmars arbetsdag, kostade icke mer än 60,000 francs. När denna ringa summa blev bekant, väckte den förvåning i prässen. Vad för något, det är med några tusen francs, som Arbetsförbundet har kunnat månad efter månad underhålla en intensiv arbetaragitation! Förklaringen är, att om den franska syndikalismen är fattig på pängar, är den i stället *rik på energi, hängivenhet och entusiasm, och detta är rikedomar, angående vilka man ej behöver att riskera att de göra en till slav.*

Det har ej gått fort och ej varit utan hårt arbete som den franska arbetarrörelsen blivit vad den nu är. Under trettiofem år — alltsedan Pariserkommunen har den genomgått många skeden.

Tanken att av proletariatet, organiserat i ett »motståndsförbund», bilda den sociala revolutionens utförare, var moderidén, den grundläggande idén till arbetarnas stora internationella allians, som grundades i London 1864. Alla känna Internationalens valspråk: Arbetarnas frigörelse skall vara arbetarnas eget verk — och detta är också allas vårt valspråk, vi som äro anhängare till den direkta aktionen och motståndare till parlamentarismen. Autonomiens och sammanslutningens idéer, som stå så högt i värde hos oss, ha fordom inspirerat alla som i Internationalen gjort front mot regeringens maktövergrepp och som efter kongressen i Haag öppet anslutit sig till det bakuninska partiet. Och än mer: själva generalsträjksidén, som nu är så populär, är en Internationalens idé; den var det som först förstod den makt denna tanke kunde äga.

Kommunens nederlag åstadkom en fruktansvärd reaktion i Frankrike. Arbetarrörelsen avstannade tvärt, dess förkämpar hade blivit mördade eller förvisade till utlandet. Efter några år uppstod den dock på nytt, svag och tveksam i början. Men den växte sig starkare och starkare, En första kongress hölls i Paris 1876: kooperatörernas och mutualisternas fredliga ande härskade då från början till slut. På den nästföljande kongressen höjde socialisterna sin röst: de talade om lönearbetets utrotande. I Marseille 1879 triumferade de nya och gåvo en avgjord socialistisk och revolutionär prägel åt kongressen. Men snart uppstodo skiljemeningar mällan de socialistiska skolorna och de olika tendenserna. I le Havre drogo sig anarkisterna tillbaka och lämnade olyckligt nog fältet fritt åt anhängarna av minimiprogrammet och erövrandet av makten.

Kollektivisterna, som nu kvarstodo ensamma, lyckades dock ej komma till samförstånd. Striden mällan Guesde och Brousse sönderslet det unga arbetarpartiet och ledde till sist till en fullständig brytning.

Emällertid hände det snart att varken guesdister eller broussister — från vilka senare allemanisterna lösgjorde sig — längre kunde tala i proletariatets namn. De senare, som med rätta voro likgiltiga för läroträtorna, hade ombildat sina föreningar, som de med ett nytt namn kallade syndikat. Överlämnad åt sig själv och just på grund av sin svaghet lämnad i fred för de medtävlande kotteriernas avundsjuka, vann den syndikalistiska rörelsen styrka och förtroende. Den blev större och större. Arbetsbörsförbundet bildades 1892; det Allmänna arbetsförbundet, som alltifrån sitt förstaframträdande har betonat sin politiska neutralitet, grundades 1895. I mällantiden hade en arbetarkongress i Nantes 1894 uttalat sig för den revolutionära generalsträjken.

Det var vid denna tid, som en del anarkister till slut kommo underfund med att filosofien icke räcker till för att göra en revolution. De inträdde i denna arbetarrörelse, som hos den, som hade ögon att se med, väckte de största förhoppningar. Ferdinand Pellontier blev den man, som vid denna tid blev mäst typisk för anarkisternas evolution.

På alla följande kongresser tog tog schismen mällan den organiserade arbetarklessen och politikern ett allt skarpare uttryck. I Toulouse 1897 åstadkommo våra kamrater Delessalle och Pouget att bojkotten och sabotagen antogos. År 1900 grundlades tidningen »Voix du Peuple» med Pouget till redaktör. Det Allmänna arbetsförbundet trädde nu ut ur den första svåra tidrymden och visade för varje dag sin växande styrka. Det blev en makt, med vilken regeringen å ena sidan och de socialistiska partierna å den andra hädanefter hade att räkna.

Från regeringen som härvid understöddes av socialdemokraterna, hade den nya rörelsen vid denna tid att utstå fruktansvärda angrepp. När Millerand blivit minister, försökte han att sätta fackföreningarna under regeringen, att göra varje Arbetsbörs till en filial till sin ministär. Hans betalda agenter arbetade för hans räkning i alla organisationer och försökte att korrumpera de trogna kämparna. Faran var överhängande, men den avvärjdes, tack vare den enighet, som uppstod mällan alla de revolutionära fraktionerna, mällan anarkister, guesdister och blankister. Denna enighet har upprätthållits, och den farligaste tiden är förbi. Arbetsförbundet — som 1902 förstärktes genom att Arbetarbörserna ingingo däri, varigenom arbetarnas enhet blev en värklighet — hämtar nu sin styrka i sig själv; och det är av denna enighet, som den revolutionära syndikalismen blivit född, denna lära, som gör fackföreningen till sitt organ och generalsträjken till medlet för samhällets omdaning.

Men — och jag påkallar för denna ytterst viktiga punkt alla våra icke-franska kamraters uppmärksamhet — varken förverkligandet av arbetarnas enhet eller de revolutionäras sammanslutning skulle ensamma kunna ha fört det Allmänna arbetsförbundet till dess nuvarande grad av framgång och inflytande, till denna grundläggande princip, som i verkligheten utesluter varje åsiktsförening: *en enda fackförening per yrke och stad.* Följden av denna princip det är fackföreningens politiska neutralitet, den bör vara varken anarkistisk, guesdistisk, allemanistisk eller blankistisk, utan helt enkelt en fackförening.

I föreningen stanna läromeningarna, som ofta är så spetsfundiga och konstgjorda i andra rummet, och därigenom blir ett samförstånd möjligt. I det praktiska livet gå inträssena före idéerna: alla stridigheter mällan skola och sekter skulle icke kunna åstadkomma, att arbetarna, och detta just på grund av att de alla äro underkastade lönearbetets lag, ha sammanfallande inträssen. Och detta är hemligheten i det samförstånd, som råder mällan dem, som utgör syndikalisternas styrka och som tillät den att förra året på kongressen i Amiens, stolt förkunna att den kunde stå allena.

Denna framställning vore mycket ofullständig, om häri icke även visades de medel genom vilka den revolutionära syndikalismen tänker ernå arbetarklassens frigörelse.

Dessa medel innefattas i två ord: *direkt aktion, den direkta handlingen.*

Vad menas då med den direkta handlingen?

Under inflytande av de socialistiska skolorna, framförallt den guesdistiska, tänkte sig arbetarna, att staten skulle överta utkrävandet av deras fordringar. Man påminner sig härvidlag arbetardemonstrationerna med de socialdemokratiska deputerandena i spetsen, som till den officiella myndigheten framförde det fjärde ståndets klagomål. Denna metod har medfört djupa missräkningar, och man har insett, att arbetarna aldrig skulle uppnå andra reformer än dem, som de voro i stånd att utkräva *själva*, med andra ord, att Internationalens lära, som nyss citerades, borde förstås och tillämpas på det noggrannaste.

Att själva handla och icke räkna på andra än sig själva, detta är den direkta aktionen. Det faller av sig självt, att den kan anta olik[illegible] mer.

Dess huvudsakliga form, e[illegible] rättare, dess mäst avgjorda form ä[illegible] sträjken. Ett tveäggat svärd har man sagt: ett kraftigt och duktigt vapen, säga vi, och som skickligt fört av arbetaren, kan nå till arbetsgivarns hjärta. Det är genom sträjken, som arbetarmassan inträder i klasskampen och gör sig förtrogen med dess förhållanden; det är genom sträjken den får sin revolutionära uppfostran, som den mäter sin egen och sin fiendes, kapitalismens, styrka, som den får förtroende till sin makt och som den lär djärvhet.

Sabotagen har icke mindre värde. Den uttryckes sålunda: för dålig betalning; dåligt arbete. Liksom sträjken har den använts i alla tider, men det är endast de senare åren den fått en verklig revolutionär betydelse. De resultat, som uppnåtts genom sabotage, äro redan ansenliga. Där, varest sträjken visat sig maktlös, har den lyckats att bryta det det kapitalistiska motståndet. Ett exempel är det, som gavs efter de parisiska mureriarbetarnas sträjk och nederlag 1906: murarna gingo tillbaka till byggnadsplatserna, fast beslutna att skänka arbetsgivarna en fred, långt värre för dem än kriget; och genom tyst och enig överenskommelse började de att utföra det dagliga arbetet allt långsammare, liksom av en händelse funnos kalk- och cementsäckar förstörda etc. etc. Detta krigs resultat blev lysande. Arbetsgivarna ha icke endast givit efter, utan ur detta flera månader långa fälttåg ha mureriarbetarna utgått mera medvetna, mera oberoende, mera revolutionära.

Men om jag betraktar syndikalismen i dess helhet, utan att längre uppehålla mig vid dess särskilda sätt att framträda, vad skall jag väl då säga till dess försvar?

Den revolutionära andan i Frankrike var död eller åtminstone i avtynande. Den guesdistiska revolutionismen existerade icke längre annat än i talesätt, eller ännu värre, i val- och parlamentsinträsse; Jaures revolutionism var ännu mera spak: den var helt enkelt och för övrigt helt öppet, ministeriell och regeringsvänlig. Vad anarkisterna angår, hade deras revolutionism förnämt dragit sig tillbaka i den filosofiska spekulationens elfenbenstorn. Bland alla bankrutter, och just i följd av dessa bankrutter, föddes syndikalismen, den revolutionära andan fick liv på nytt, dess flamma återtändes, och för första gången sedan den anarkistiska dynamitens väldiga stämma tystnat, darrade det borgerliga samhället.

Men det är nödvändigt att det franska proletariatets erfarenhet ock blir till fördel för proletärerna i andra land. Och det är anarkisternas värv och ombestyra, att denna erfarenhet förvärvas överallt där det finns en arbetarklass som kämpar för sin frigörelse. Mot denna fackföreningsrörelse av skilda skolor, som har gjort, att det i Ryssland t. ex. finns anarkistiska fackföreningar, i Belgien och Tyskland kristna och socialdemokratiska fackföreningar, tillhör det anarkisterna att sätta en syndikalism efter den franska metoden, en fackföreningsrörelse, som är neutral eller rättare sagt oberoende. På samma sätt som det icke finns mer än en arbetarklass, bör det icke häller i varje yrke och varje stad finnas mer än en sammanslutning, en enda fackförening. Endast på detta villkor skall klasskampen — under det den blir fri från att oupphörligt indragas i de täflande skolornas och sekternas gräl — kunna utveckla sig i hela sin vidd och högsta verkan.

Syndikalismen, så förkunnade kongressen i Amiens 1906, är tillräckligt stark i sig själv. Jag vet, att detta ord, icke alltid blivit rätt förstått, inte ens av anarkisterna. Men vad betyder det väl annat, än att arbetarklassen blivit myndig och äntligen förstår att vara fristående och icke lita på någon längre för att utföra dess frigörelse? Vilken anarkist skulle väl kunna motsäga en så högt förkunnad vilja till handling?

Syndikalismen förspiller icke sin tid med att låva arbetarna ett paradis på jorden. Den begär av dem, att de skola erövra det och försäkrar dem, att deras handling aldrig skall förbli helt och hållet lönlös. Den är en skola till vilja, energi, fruktbar tanke. Den öppnar för anarkismen, som alltför länge dragit sig tillbaka inom sig själv, nya vidder och nya förhoppningar. Må därför alla anarkister sluta sig till syndikalismen; deras verk skola bli mer fruktbärande därav, deras slag kraftigare.

Liksom alla andra mänskliga verk är den syndikalistiska rörelsen ingalunda fri från ofullkomligheter, och långt ifrån att vilja dölja dem, tror jag det är nyttigt att alltid ha dem för ögonen för att strida mot dem.

Den viktigaste av dessa svagheter är den enskildes lust att överlämna omsorgen om kampen till sin fackförening, sitt förbund, till hela Arbetsförbundet, att vädja till den kollektiva styrkan, då den individuella handlingskraften skulle ha varit nog. Vi anarkister kunna genom att ständigt vända oss till individens vilja, kraftigt motverka denna ödesdigra tendens till oupphörligt hänvändande i stort som i smått till den samfällda styrkan.

Även de syndikalistiska styrelserna väcka livlig kritik, vilken för övrigt ofta är berättigad. Det har hänt och det händer än, att de stridande icke längre sitta på sina platser för att kämpa i sina idéers namn, utan för att ha ett säkert levebröd. Man kan dock därav icke sluta, att de syndikalistiska organisationerna böra vara utan all överbyggnad. En mängd organisationer kunna icke reda sig utom en sådan. Detta är en nödvändighet, vars fel kunna rättas *genom en alltid vaken kritisk anda.*

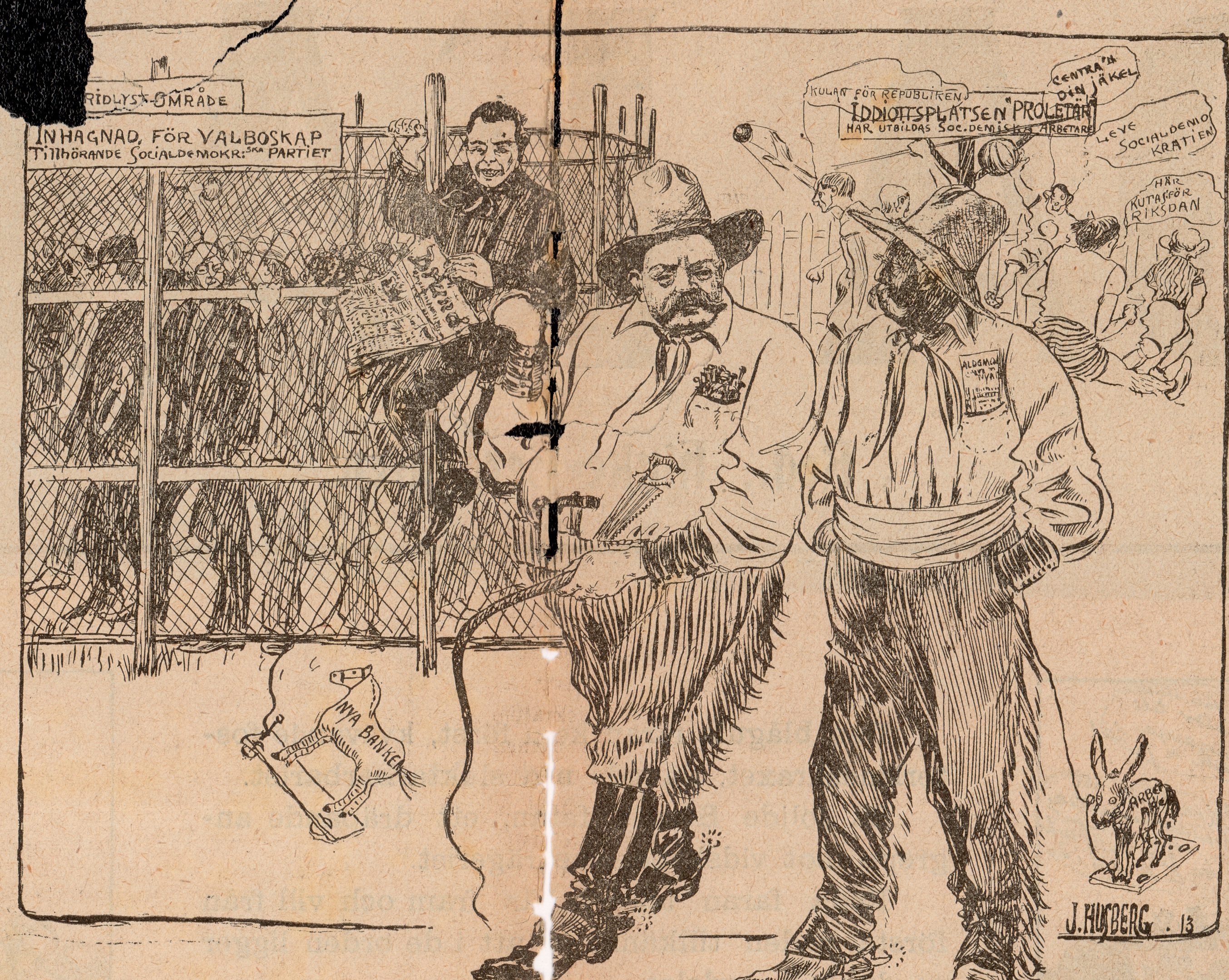

Boskapsvaktarna resonera om dressyrmöjligheterna till nästa uttagning av »valnöt».

Hjalmar: Nå, hur är det med nöten i din fålla?

Herman: Å jo, det går bra långa tider, men så rätt som det är, kommer ett odjur hit och förstör för mej. Jag tror för rästen att det är samma som varit hos dej också .... Ja, du kan själv se, nu är han här igen, den rackarn, och sliter sönder stängslet och sprider oro ibland dem.

Hjalmar: Ja, vet du, snart tror jag, att det går åt hälsicke — för oss.

Röda faran.

»Vår egen kraft ej hjälpa kan — bed till gudarna. Giv lön åt oss, att vi må med förböner för eder beveka vår gud — då skall gudarna hjälpa eder.»

Så ha alla humbugsapostlar i alla tider ropat till det folk, som krävt en drägligare lott här i livet. Och maningen har följts och folken ha trott på sin egen maktlöshet, bedragits av dem från vilka de väntade hjälp, och kvarblivit i slaveri. Allt därför, att de ej litat och trott på sin egen kraft.

Nu är de himmelska gudarna detroniserade av förnuftet. Jahove har samlats till sina fäder: flydda dagars okunniga människor, och det är endast en tidsfråga när hans son får följa sin pappa. Svarta faran, det kristna prästväldet är på retur, men dess idéer ha upptagits av män som gå och gälla för »arbetarevänner» och »folkrepresentanter».

En ny gud har blivit satt över folken, staten är dess namn och politiker dess präster. Och vad nytt ha de att bjuda? Intet, absolut intet!

Det är endast den gamla litanian de sjunga, det är kristendomens idé om folkets egen maktlöshet de förkunna. Kristendomen är och var en den pärsonliga maktlöshetens religion, men nu, då folken insett detta, ha politikerna gjort den svarta idéen röd med demagogiska fraser och budit ut den som räddningsmedel. Och folken ha lyssnat till och trott på den nya läran, som dock är den gamla.

Detta är en röd fara.

Ty allt som går ut på att i arbetarnas sinnen utså misstro till den egna kraften är en fara. Och finnes väl något, som mera undergräver tilliten till arbetarnas egen kraft än det gemhält, som kallas den politiska parlamentarismen?

Nej, knappast!

Genom parlamentarismen invaggas folket i tron på att det själv som pärson ingenting betyder och lär sig att i allt lita till sina valda representanter och i dem se ofelbara auktoriteter. Det egna självständiga handlandet, den revolutionära kamplusten, det pärsonliga initiativet, allt förkväves genom parlamentarismen. Det enda sätt varpå det förtryckta folket får ge tillkänna sitt missnöje är att gå till val en dag vart tredje år, sedan är det blott att lita på vad de valda representanterna kunna eller vilja uträtta. Litet är det dessa herrar vilja, men ännu mindre är det de kunna uträtta. Detta borde arbetarna ha lärt sig av erfarenhet, om ej teorien kan vara tillräcklig. Lika litet som en präst eller läsare med sitt bönemummel förmår ändra något i samhället eller beveka gudarna därtill; lika litet kunna parlamentarikerna, »arbetarrepresentanterna» med sina tal eller »positiva reformförslag» vare sig själva eller genom staten uträtta något till arbetarnas gagn. Få vi en reform, som till synes ger arbetarna en fördel, så beror detta ej av våra representanters tal, utan därpå, att förhållandena ute i samhället äro sådana, att ett nekande till reformen i sig kunde vara en fara för borgarnas och kapitalets inträssen.

»Folkrepresentanterna», klasskampsentreprenörerna, förneka detta och framföra varje borgerlig reform som en frukt av sitt arbete. De ljuga därvid medvetet. Ty varje ekonomisk fördel, som arbetarna erhålla av staten, är ett resultat av arbetarnas egen kamp ute i samhället, aldrig av några politiska tal. Det är borgarna som ha makten i parlamentet och därför också de som bestämma där. Att arbetarna ändå trots detta ibland få en nådesmula därifrån, det bevisar endast att borgarna äro rädda att förlora mera genom att neka giva den. Ett bevis för att så är, gav oss statsminister Staaff i den debatt som för någon tid sedan fördes angående åkarpslagarnas slopande.

Han yttrade då:

»Enligt min uppfattning är det en stor lycka, att arbetarrörelsen i vårt land i stort sett riktat sig på att genom lagliga medel söka förbättra arbetarnas ställning.

Men det är klart, att detta förhållande kan äventyras och att man kan egga arbetarklassen att gå utom de lagliga gränserna, om man oupphörligen säger nej till deras förhoppningar att på laglig väg vinna bättre förhållanden.»

Borde inte detta lära arbetarna att parlamentarismen icke är en fara för borgardöme och kapitalistvälde, utan tvärtom en fara för arbetarna sjalva? Det som av en samhällsbevarande statsminister kan betecknas som en lycka måste av varje arbetare med sunt förnuft anses som olycka.

Det missnöje som tar sig uttryck i röstsedlar är för det kapitalistiska samhället alldeles ofarligt — detta veta borgarna alltför väl — och kan aldrig bli till något gagn för arbetarklassen. Den parlamentariska häxdans vari arbetarna deltaga är därför i värkligheten gärna sedd av borgarna — trots våra socialdemokraters försäkran om motsatsen.

För någon tid sedan skrev Stockholms Dagblad:

»Den meningen bör väl nu för tiden vara en allmän egendom att den socialdemokratiska rörelsen hade kommit till oss och tagit fart hr Branting förutan, och när man skall mäta hans betydelse i svensk politik, blir det att se till huru han invärkat på rörelsens art. Och då måste först erkännas den utomordentliga betydelse som ligger i att han lett in den på parlamentariska banor och därigenom skapat den för hela samhällets lugn säkraste ventilen för det missnöje som är klasskampens förutsättning» . . .

Arbetare! Se efter vad ni fått av parlamentarismen, och då tror jag att ni skall finna att eder inkomst ej förstorats och att ni ej i något avseende fått eder ställning förbättrad genom deltagandet i valen. Och vad är då att göra? Jo, att lämna den av borgarna beprisade »parlamentariska banan» och inrikta er kamp på andra områden.

När demagogerna härnäst ropa ut till er: »Betala skatten — bevara rösträtten — gå till val», så säg ifrån att ni tröttnat på att låta edra hustrur och barn svälta för att göda kapitaliststaten. Säg att ni ej vill ha en rösträtt som ingen annan rätt är än att förklara sig omyndig och utan egen kraft; säg ifrån att ni ej vill gå till val av nya herrar, men väl vilja ni samlas till val av nya och bättre kampmedel.

Arbetare! Lären eder, att genom lagar vinna vi ej frihet men väl tvång, att av staten få vi ej rättvisa utan våld. Lären eder att gå och stå utan lagens kryckor; rikta kampen mot detta utplundrarsamhälle med ekonomiska vapen och ej med papperslappar och röstsedlar.

Axel Andersson.

Läs och sprid BRAND!

Slå till!

Den engelska hävdaforskaren Macaulay manar, att ju noggrannare vi studerar historien om det förflutna, dess tydligare skall vi se, att vår tid ingalunda alstrat nya sociala olyckor. »Det sanna förhållandet är», säger han, »att olyckorna med knappast ett enda undantag är gamla».

I senare delen av detta yttrande kan vi säkert instämma: att de sociala olyckorna är gamla. Ty hur långt vi än blickar tillbaka i tiden, läser vi på historiens blad om förtryckare och förtryckta. Olyckorna har kunnat växla form olyckorna har kunnat vara större och mindre i olika tider, men fattigdomens olycka visar sig lika ohygglig, lika skräckinjagande den dag som är som för tusenden av år sedan, denna olycka som står såsom en skamfläck för allt vad humanitet och civilisation heter. Det är också medvetandet om den, som bör och måste sporra alla människor med hjärta, att med kraft och entusiasm kasta sig i striden mot ett samhälle, som kan tillstädja den ena klassens utsugning av den andra, som kan tåla att se lyx och överdåd sida vid sida med pinande svält och brist på det allra nödvändigaste, ett samhälle sådant som det vi ännu lever i. Det heter visserligen, att vi alla är medmänniskor, men det är en grann lögn blott. De som går sin väg fram, kallt trampande de kvidande som snavat vid nödens brant, — de är ej mänskor, utan djur. Och dessa rikedomens giriga djur måste utrotas lika skoningslöst som lo och varg. Deras yppighetsliv kräver mycket mer blod än alla världens vilddjur släcker sin törst med. De fattigas utsugare, de rika, är mänsklighetens stora förbannelse och fara. Därför måste de såsom sådana rödjas undan.

I klasskampen ligger ett högt etiskt moment, en kärlekskänsla större än någon religion fattat. En sann och äkta känsla — ej pladder om kärlek till himmelska spöken, som man skall älska överallt, utan en kärlek till medmänniskor, en kärlek till olyckans offer, till de brännmärkta, de förskjutna, de lidande, en kärlek så genomträngande, att den ger oss kraft att utan fruktan anfalla de rika djuren, orsaken till fattigdomen, och tämja dem. *Det* är den nya tidens allvarligaste, betydelsefullaste strid. Och i den måste alla taga del, som vill en fullständig omvälvning, alla som ej *vill* eller *kan* tåla förtryckets ok, det må vara lagt på egna eller andras, medmänniskors skuldror.

Gamla är de sociala olyckorna. Århundraden efter århundraden har mänskligheten burit på dem, millioner och millioner suckat under dess tyngd. Än i dag skriar de mot höjden. Nöden är så spridd och stor, så förfärande grym, så mänskoovärdig, att nu mera än någonsin kräves det **handling** av de förtryckta för att skaka av sig sina plågoandar, för att ränsa mänskosläktet från de största förbrytarna: de som vältrar sig i överflöd medan otaliga hungrar, de som utsuger de hårt arbetande för att med det stulna trygga sitt eget liv. Förtryckarna, utsugarna — det är fienden, mot vilken proletariatet måste och skall rusta sig.

H. B.

Kapitalismens förbrytelser.

En del ohyggliga våldtäcktsdåd begångna på senaste tiden har rest hela det kapitalistiska präss-slusk-kompaniet till planlagt överfall mot människor, som icke alls ha något med dåden att skaffa, och man har bland annat tagit den till intäckt för rabiesgalet hundskall mot den revolutionära prässen.

Dåden äro icke synnerligen många, men de äro naturligtvis lika många för många som de äro i antal. Men de ha haft en förunderlig värkan. De ha rest kapitalistprässen till höga moralpredikanter mot dem, som vilja, att kärlekslivet skall vara någonting högre än livslång prostitution i prästvälsignad äktenskapssäng, någonting ädlare än blott en ekonomisk inträsseaffär, där den ena parten nödgas sälja sig för föda, husrum och nålpängar.

Det är värkligen dyrbart att se dessa den gyllene kalvens föraktliga slavar, som aldrig varit mäktiga idealitetens lyftande känsla, som alltid trälat för mynt och snöd vinst — det är värkligen dyrbart att se detta koppel av det sociala livets asgamar axla moralitetens kappa; dessa för vilka en god middag, söt punch och en kvalmig äkta bädd är allt av skönhet och höghet livet kan bjuda; dessa som i sitt kappspringande efter Judas' trettio silverpängar icke känner en aning till moralisk förebråelse om de trampa ned tusen i sin väg.

Om deras moraliska renlevnadsskryt vore något annat än det smutsigaste hyckleri, så skulle de med sann indignation ha vänt sig mot det kapitalistiska banditsystem, som nu regerar världen och maler levande människokött, män, kvinnor och barn, i sin grottekvarn; och icke blott några fattiga tiotal men tusen, hundratusen och milliontal.

Kapitalismen är ett i sin rovhungriga blodtörst omättbart odjur, utan känsla, utan försyn, utan mänskliga drag, men hetsat i jakten efter guld med samma intensitet som en kappspringare — vars hela intelligens sitter i vadorna och vars ideal sitter i det silverbeslagna kohornet på domarebordet — hetsas mot mållinjen.

Och detta odjur är omättbart. Icke allenast att det skall ha sin eviga ranson oupphörligt, oupphörligt; denna ranson av levande varmt människokött växer och växer och man kan icke se någon ända på odjurets ökade glupskhet.

Jo, det finnes en ända, endast en: *revolutionen.* Men den är ännu så långt borta! ... Millioner olyckliga arbetare skola ännu malas sönder mellan kapitalismens blodiga käkar. Och prässluskmoralisterna skola ännu äta mången god middag och tömma mången punchhalva till musiken av de knastrande benstumparna från de i grottekvarnen krossade olyckliga.

Se här några siffror som belyser den kapitalistiska kannibalismen, belyser det av de falska moralisterna besjugna samhällssystemet, en uppgift till vilken de för övrigt äro köpta och betalta.

Siffrorna äro från Tyskland; de visa oss antalet i *industrien* blott som kommit till olycka och antalet som till följd av olyckan dödats. De äro icke torra och inträsselösa dessa siffror; de äro genomdränkta av blod och lidande. Och om du hör noga efter kan du som ett avlägset brus höra jämmer och klagorop, de sårades tunga andhämtning, änkors gråt och de efterlämnades hungerskri.

Sålunda.

År	Anmälda olycksfall.	Därav med dödlig utgång.
1886	100,159	2,716
1887	115,475	3,270
1888	138,057	3,629
1889	174,874	5,260
1890	200,001	6,047
1891	225,337	6,428
1892	236,265	5,911
1893	264,130	6,336
1894	282,982	6,361
1895	310,139	6,448
1896	351,789	7,101
1897	382,117	7,416
1898	407,522	7,984
1899	443,313	8,124
1900	454,341	8,567
1901	476,260	8,501
1902	488,707	7,975
1903	530,507	8,370
1904	583,965	8,752
1905	609,160	8,928
1906	645,583	9,141
1907	662,901	9,815
1908	666,321	9,856
1909	664,247	9,363
1910	672,961	8,857
1911	716,884	9,443
1886 - 1911	10,799,997	190,662

Ur dessa siffror framgår tydligt den ständiga stegringen av människooffer. Under 25 år ha nära 11 millioner kommit till olycka, varav $2^{1}/_{2}$ millioner blevo svårt sårade och 190,000 mördades.

En ny tidsepok har brutit in. En epok av det ohyggligaste slöseri med människoliv; där hekatomber människor offras för främjandet av de kapitalistiska profitinträssena!

Mänskligt kött och blod har blivit långt billigare än under livegendomen. Kapitalismen har blivit arbetarklassens dödgrävare i parti. Den kapitalistiska utvecklingen vadar sin väg genom strömmar av blod.

Men det är icke allenast inom fabriksindustrien detta offerväsen regerar med sådan omätlig blodtörst. Till och med inom lantbruket, detta som varit det mäst fredliga och ofarliga arbete, ser man det kapitalistiska profitinträssets lie-man skära sig allt bredare och bredare fåror.

Således:

År	Anmälda olycksfall.	Därav med dödlig utgång.
1888	5,102	354
1889	19,542	1,368
1890	32,186	1,877
1891	42,296	2,153
1892	50,136	2,026
1893	59,006	2,142
1894	68,751	2,261
1895	80,598	2,213
1896	91,099	2,363
1897	98,363	2,474
1898	103,159	2,598
1899	107,861	2,608
1900	106,917	2,662
1901	116,185	2,751
1902	122,532	2,672
1903	133,085	2,393
1904	146,306	2,976
1905	144,939	2,907
1906	144,289	2,872
1907	141,975	2,843
1908	143,175	2,980
1909	138,785	2,942
1910	131,671	2,788
1911	136,469	2,853
1888 - 1911	3,364,427	60,576

Det är således det idylliska lantlivet. Under 25 år nära $2^{1}/_{2}$ million olycksfall, varav 1 million svårt lemlästade och 60,000 mördade.

Och om du håller dessa bloddrypande och mordstinkande siffror under näsan på detta prässpack, som i dessa dagar skriar så mycket om arbetarnas tilltagande förråing och förvildning och frågar honom vad han säger om denna kapitalistiska råhet, så skall han svara dig med en föraktlig axelryckning, eller möjligen förtälja dig, att sådana offer alltid äro oundgängliga för civilisationens framgång.

Men han vet, att han ljuger! Han vet, att det stigande antalet kapitalistmord beror på bristfälliga skyddsanordningar och framförallt på en omåttlig profithunger från kapitalisternas sida, en hunger efter guld som jagar arbetareoffren till att nå ett maximum av intensitet i arbetet, en intensitet som blottställer dem för olyckorna. Kapitalistprässens moraliska hycklarslusk vet, att det är kapitalismen som driver största delen av dessa offer i olyckans och dödens armar; han vet att det kapitalistiska samvetet är mera blodsudlat än de gamla sydamerikanska slavägarna någonsin var. Och dock tiger han, eller försvarar utplundringen och mordsystemet.

Må det då vara oss tillåtet att tillropa dessa tallrickslickande moralhyenor, när de vilja vältra skulden för en råhet, som är deras egen, över på människor som arbeta för ett noblare och bättre liv, ett kraftigt:

Vet hut, pack!

Men kasta ännu en blick på dessa siffror, kamrat.

I industrien var det 1886 endast 100,000 olycksfall och 2,716 industriella mord. År 1911 voro de motsvarande siffrorna 716 000 och 9,443! Vilken ohygglig ökning.

Och än mera slående inom lantbruket. 1888 blott 5,102 olycksfall och 354 med dödlig utgång. 1911 var det 136,469 olycksfall och därav 2,853 med dödens påföljd. Det är en 8-dubbling av dödsfallen och en 27-dubbling av olycksfallen allt eftersom lantbruket blivit mer och mer industrialiserat.

Var skall detta kapitalistiska massmordsystem sluta?

Här hjälper ingen lagstiftning i världen; här hjälper endast en radikal omvälvning. Vad vi behöva är en revolution, en revolution som lägger kontrollen av produktionsmedlen och produktionen i producenternas egna händer.

Det är den vi måste arbeta för!

Albert Jensen.

De båda godsägarna

eller

Universal-hjälpmedlet.

En historia för stora och små barn

av

Madeleine Vernet.

Någonstädes i Amerika levde en gång tvänne rika godsägare, vilkas egendomar ständigt förstorades. Den ena odlade sockerrör, den andra kaffe. Deras plantager var praktfulla, deras arbetare svarta slavar.

Det fanns den tiden en lag, som förbjöd godsägarna att sälja sina slavars barn, och ej häller fick de för något pris, inte ens under förevändning att slaven var för gammal, göra sig av med honom. På så sätt kom det, att en sådan godsägare bildade jämte sina kolonister en verklig liten stat för sig.

Men en dag hände, att kaffeplantagägaren och sockerrörplantagherren upptäckte en mäktig förökning av sina slavar. De måste således föda flera människor utan att därigenom få en större skörd. Följden av merutgifter var mindre inkomster.

Båda godsägarna begynte tänka över saken.

Kaffeplantagägaren var den första som fick en idé. Han beslöt att höja sina produkters försäljningspris. «Så skall jag åter utjämna förhållandet!» menade han. Och då han satt med sin granne vid spelbordet anförtrodde han honom sin idé.

«Det är utmärkt», utropade denna, »jag skall göra på samma vis!»

Bägge höjde prisen på sina varor. Men som de andra staterna i Amerika inte stod under samma lag, höjde ej konkurrenterna prisen, och våra plantagägare kunde ej finna avsättning för sina skördar.

Nu var det sockerrörherrn som fick en briljant idé». Vi måste minska vårt folks underhåll».

»Bravo!» inföll grannen.

Underhållet minskades, och slavarna fick endast de allra nödvändigaste livsmedlen. Fast även denna gång vart följden olycklig. De dåligt närda slavarna magrade, blev svagare och detta sporde deras herrar i arbetet. Var nu utgifterna mindre, men även inkomsterna hade avtagit.

Nu fick negrarna det rådet, att inte ingå äktenskap, så det skulle födas färre barn. Det uppfanns en mängd hinder för äktenskaps ingående, vilket gjorde att det blev allt svårare för arbetarna att gifta sig. Men dessa olyckliga ville för vad pris som hälst ha en kvinna och ha barn och menade, att de annars ingen glädje hade.

Läget blev allt odrägligare. Ja, det blev rent av farligt. De dåligt behandlade, dåligt närda negrerna började knota, och i deras huvuden uppstod allehanda rebelliska tankar.

De två godsägarna såg med förskräckelse, att å deras egendom förbereddes ett uppror. Vad skulle så ske? Skulle negrerna verkligen besluta sig för att tillegna sig de rikedomar, som de själva skapat?

Det var alldeles nödvändigt att kosta vad det ville avvärja faran, och de båda godsägarna kom åter en gång tillsamman, och sedan de spelat ett parti och läppjat på en härlig mokka, beslöt de sig för en tredje utväg, som de under alla omständigheter höll för ofelbar. Så skildes de med ett kraftigt handslag och lugnade hjärtan.

När kaffeplantagägarn dagen därpå besökte sitt gods yttersta gräns, observerade han, att sokerrör planterats ända in på hans område, och han höll före att denna vinkel tillhörde honom. Strax skickade han ett par negrer såsom sändebud till hans granne, som, följd av sina egna arbetare, skyndade till sin egendoms gränser.

»Ert sockerrör», sade kaffeplantagägaren, »växer på min mark«.

«Förlåt», inföll den andra i samma bittra ton, »detta område tillhör mig».

«Visst inte. Ni kan väl se var gränsmärket går».

»Min herre! Gränsmärket är flyttat, och jag påstår att ni har befallt det så, för att råka i tvist med mig».

»Mina kära underlydande!» vände sig kaffeplantagägarn till sina negrer, »ni är vittnen till den skymf som här tillfogats mig.»

»Och ni, mina goda kamrater», yttrade den andra godsägarn till sina slavar, »ni kan intyga, att gränsmärket blivit flyttat.»

»Nå, hr granne», fasthöll den som blivit skymfad, »ni måste ge mig upprättelse.»

»Jag är icke rädd för er», svarade de sockerrörsägeren full av högmod.

Båda växlade en kylig hälsning och avlägsnade sig, ledsagade av sina slavar, som var innerligt glada och stolta, emedan herrarna kallat dem »kära underlydande» och »goda kamrater».

Då natten bröt in bjöds slavarna av sina respektive ädelmodiga herrar på söt och stark punsch i stora mängder — och i bägge egendomarnas eländiga negerhyddor talades det i starkaste upphetsning om kränkt ära, om hämnd o. s. v.

»Vi måste hämnas vår herre och härskare», sade några.

»Vi är beredda att dö för vår goda herre», sade de mera känslosamma.

Men de båda godsägarna gjorde en spatsertur och skrattade av full hals åt det lyckliga resultatet av deras äntligen uppfunna universalmedel.

Dagen därpå skickade kaffeplantagägaren delegerade för att förklara sin granne krig. »Framför allt, kära vänner, inga medgivanden», sade han, »vi blev förolämpade och skymfen måste bliva hämnad».

»Ja, herre», svarade negrerna, »du kan vara alldeles lugn, att vi skall hämnas».

Även sockerrörsägarn hade befallt sitt folk, att ej giva efter i något utan stå fast vid sina fordringar. »Visa, att ni är män!» deklamerade han.

Fulla av stolthet, för att bliva tilltalade som män, då de eljes behandlades som hundar, mottog sockerrörplantagens negrer sina bröder högst illa. De misshandlade dem, kallade dem rövare och banditer, ilsknade alltmera till, och så blev kriget förklarat.

Några dagar senare var allt över. Å båda egendomarna låg trefjärdedelar av befolkningen döda på slaktfältet. Med spadar, yxor och knivar hade de överfallit varandra, ja kvinnor hade ock blandat sig i striden, och deras lik låg bredvid deras bröders. Men andra knäböjde på det blodiga slaktfältet, grät bittert och tryckte hårt sina små svarta faderlösa barn till sitt hjärta.

Men på segrarens, kaffeplantagägarens egendom fanns en negerkvinna som ej grät. Med vilda blickar såg hon på sin sons lik, som låg vid hennes fötter, och på sin svårt sårade man som satt bredvid henne. Då kom ägaren gående förbi.

»Eländige!» skrek negerkvinnan, »du har dödat min son!»

»Det är en stor olycka», sade herrn i medlidsam ton, »men du måste trösta dig, arma kvinna, då du betänker, att vi har segrat».

»Du, inte vi», fortsatte den gamla full av vrede, »vi är slavar liksom förut».

»Men vi har hämnats skymfen och upprätthållit vår ära», tillade herrn.

Den sårade gamla negern reste sig: »Du har lurat oss med din så kallade ära. Du är en mördare!»

Några andra negrer hade närmat sig. Herrn kunde se, att de gamlas ord gjorde intryck och anade på nytt möjligheten av ett uppror. Det gällde att för vad pris som hälst avvända ett sådant. Därför ropade han: »Och ni är ena otacksamma och förrädare och förtjänar döden.» Han drog i detsamma sin revolver, sköt två skott, och de båda gamla negrerna, han och hon, föll döda ned över sin sons lik.

Men alla, som var närvarande, föll på knä. »O herre, goda herre!» sade de.

»Stå upp!» svarade han milt. Under åtta dagar behöver ni ej arbeta. Ordna högtidliga begravningar till ära för edra för fosterlandet fallna bröder, och jag låvar er, att på deras grav låta uppföra ett ståtligt monument.»

Lyckliga att ha en sådan god herre, stod de knäböjande negrerna upp. Högtidliga begravningar ordnade de, sjöng segersånger och drack punsch. Och sedan då de åtta dagarna var förbi, började de på nytt sitt hårda slavliv.

I grannlandet gick det annorlunda till. Sockerrörsplantagherrn samlade de överlevande på slaktfältet och sade:

»Se, vad man rövat ifrån oss! Ni har varit tappra, men ödet var oss emot.»

»Käre herre», inföll negrerna, »vi vill en gång hämnas våra fallna bröder».

»Ja, vänner, vi ska ta hämd, då tiden är inne. Ni må nu emällertid begrava edra bröder, och glöm ej, att deras blod skriar till himlen.»

Och negrerna svuro hämd vid sina bröders lik. De sjöng vilda hämdesånger och drack punsch för att glömma sitt nederlag, och så bgynte åter det gamla slavlivet.

Sedan den tiden har de båda godsägarna inga sorger mer. Om deras slavar blir för talrika, eller om de fruktar en revolution bland dem, så griper de till samma präktiga universalmedel, som alltid har önskat resultat.

I rött tryck var det meningen att *RÖDA FARAN* skulle uppenbara sig. Emällertid inställde sig en massa motigheter, så tryckeriet var tvunget att uppge försöket. *RÖDA FARAN* är ju bra som den är. Om artiklarna ock blivit väl långa. Men så intrassanta som de är, betyder det intet, hoppas och tror

RED.

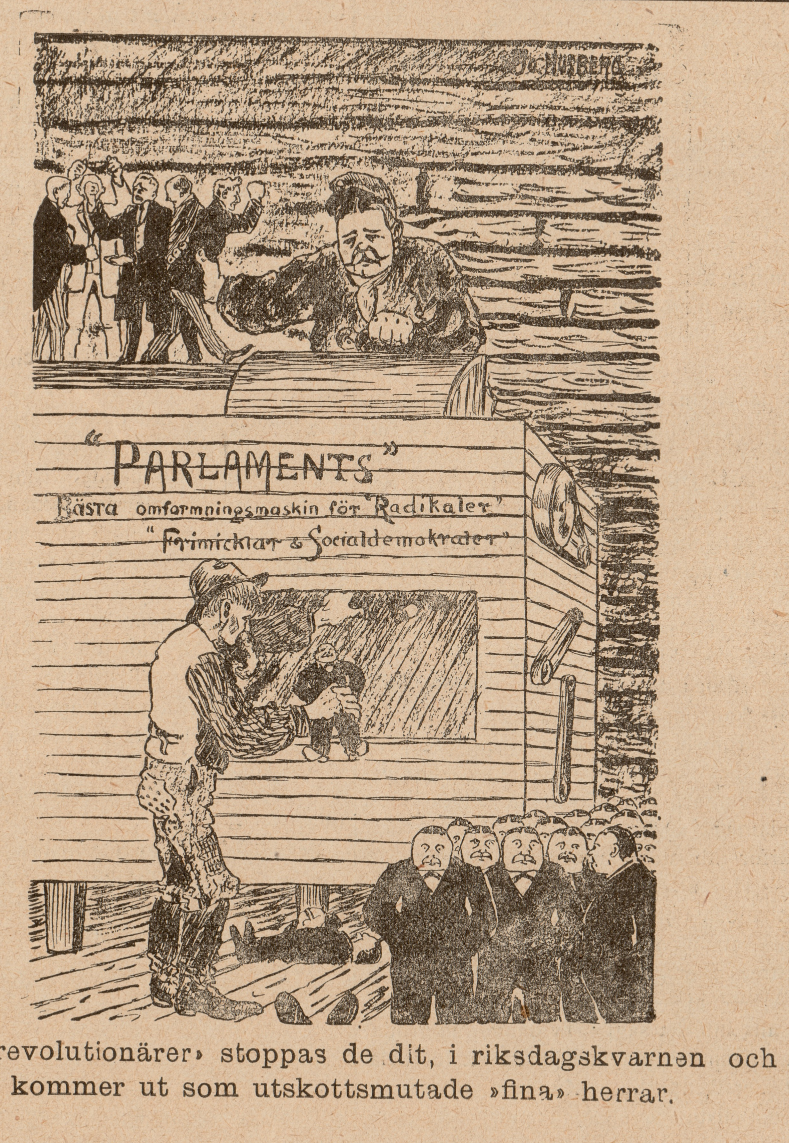

Som »revolutionärer» stoppas de dit, i riksdagskvarnan och kommer ut som utskottsmutade »fina» herrar.

Antiparlamentarism — handling!

> »Magen, ser ni, har sina egna lagar . . .»
> *Maxim Gorki* i »Foma Gardjejeff.

Makt är våld!

På de blänkande bajonettspetsarna uppbäres det kapitalistiska herraväldet och tyraniet. Kring guldhögarna sluter sig som en järnring den rasslande och sabelskramlande militarismen, med sina granna utstyrda marionetter, som dansa och svänga sig, piruettera, — efter de ägandes pipa, fullkomligt automatiskt, inga revolterande tankar, bara kadaverlydande kräk.

I hägn av våldets majestät kommenderar, föser borgarpacket arbetarna till trälgörat, prässar blodet ur kroppen, kramar ut livskraften, stympar själen, förkrymper barnen, degenerar, förtrampar, brutaliserar, halvsvälta, medan parasiterna leva som om varje dag vore den sista.

Hälvete för de trälande, för de samhällsnyttiga!

Himmelrike för de odugliga, överflödiga.

Det är dansen på vulkanen.

Det sjuder, nya tankar bryta sig fram, det börjar kännas kvavt och trångt i arbetarnas hälvete. Man börjar fråga sig om inte magarna knotat länge nog. Om inte musklerna ha spänts för världshjulet länge nog. Om det inte också en gång skall bli de förtrycktas och utplundrades tur att *leva*?

Proletärerna börja bli obstinata, de ställa upp mål och medel till en ljuvare tillvaro. De vilja också ha det gott och flott.

Det är nog med svält och nöd nu! Välan, det finns fullt upp med mat för hungriga munnar. Det finns fullt upp med verktyg för arbetsträngtande människor. Det finns nog med existensmedel åt oss *alla*.

Därför åt hälvete med nöden!

Vi fordra välståndet i stället. *Så* brusar det äggande stridropet genom tiden.

Det är larm och vapengny. Strid på liv och död mällan tyrannerna och de bestulna. Ingen pardon. Den starkaste är herre och segrare!

Därför faller inte kapitalismen för parlamentarismens slöa svärd.

Nej, den nya tiden kräver sina egna, av den själv smidda vapen.

Intet kompromissande, ingen kohandel! Här gäller det hårt mot hårt.

Tyranni eller frihet. Här ges ej val. Den sociala frågan är en gordisk knut som måste huggas av.

Våld ger rätt!

Arbetarklassen har att rätta sig därefter.

Professor Werner Sombart har i några rader förträffligt motiverat våldets nödvändighet i proletariatets klasskamp: »Måste det värkligen komma till strid, till kamp? Kan man ej hoppas att — av människokärlek eller medlidande eller av inträsse för det helas väl, eller av andra ädla motiv — sociala klasser skulle frivilligt kunna avstå från företrädesrättigheter, som stå andra i vägen? Riktigheten av den ena uppfattningen låter sig naturligtvis lika litet vetenskapligt bevisas som den andras riktighet, emedan de yttersta motiven för den enskildes beslut vila i den pärsonliga övertygelsens djup. Men vad som alltid lämnar något bevismaterial för riktigheten av den av Marx representerade ståndpunkten är den omständigheten, att historien ännu icke visar oss något exempel på frivilligt avstående av klassprivilegier; åtminstone vill jag säga, att vi utan möda kunna åstadkomma en realistisk, nykter bevisföring i alla de fall, som möjligen skulle kunna anföras till stöd för den meningen, å andra sidan ha vi i historien otaliga exempel, där en reform påbörjats av välmenande människovänner, ideologiska byråkrater, för att stranda på den hotade härskande klassens mäktiga klassinträsses bronsklippa. Man hänvisar gärna till natten 4 aug. 1789 och glömmer de hundratals brinnande slotten i Frankrike, man talar om de undervärk, som den »sociala andan» utfört i England sedan 1840-talet för lönarbetarklassens lyftning och glömmer chartiströrelsens blodiga strider, — — — må man visa på ett enda tillförlitligt fall i historien, där en samhällsklass mot sitt eget inträsse, av altruistiska bevekelsegrunder bekvämat sig till principiellt betydelsefulla eftergifter. Enstaka framstående pärsonligheter helt visst. Varför inte? Vi se det ju dagligen. Men en hel klass? Nej. Men om nu så är, då måste den stora realistens ord bli slutsatsen, att endast styrkan segrar. Sålunda finna vi som sista länk i denna tankekedja: först klasskillnad, så klassinträsse, vidare klassmotsättning och slutligen klasskamp.»

Då man från socialdemokratiskt håll alltid sökt utmynta den stora franska revolutionen till förmån för parlamentarismen såsom revolutionerande och samhällsbevarande kraft, kan det ha sitt stora inträsse att närmare granska parlamentets betydelse i denna gigantiska kamp.

Till belysande av denna fråga göra vi några axplockningar ur Peter Krapotkins standard-work »Den stora revolutionen».

Det franska folket suckade under feodalväldet. Hungersnöden och fördyringen var allmän och därav följde upproren. Bönderna vägrade sedan vintern 1788 och huvudsakligen sedan mars 1789 att betala skatterna.

Den 27 april 1789 vid en valförsamling i Paris yttrade en f. d. arbetare, som genom skicklig utsugning blivit arbetsköpare med trehundra arbetare, Reveillen: »Arbetaren kan livnära sig av svartbröd och patentglas, vetet växer inte för honom o. s. v. — — Men vad gjorde nationalförsamlingen vid denna tidpunkt (i juli 1789)? Den gjorde vad alla parlament alltid gjort och alltid skola göra, den fattade inga beslut.» — — »Utan Paris och dess befolkning var församlingen ingenting.»

Nationalförsamlingen sammanträdde den 4 augusti-natten under panik.

Men hänförelsen trängde sig dock oemotståndligt på de församlade. »Hänförelsen har nått sin spets», säger Peter Krapotkin, »och då församlingen skiljes vid tvåtiden på natten, känner envar, att grundlagarna till ett nytt samhälle blivit lagda.»

Krapotkin vill långt ifrån förklena denna 4 augusti-natten. »Allena det faktum, att adeln, prästerskapet och alla andra privilegierade under detta nattsammanträde uppträdde och erkände revolutionens framåtskridande — detta faktum allena var redan en människoandens seger. Det var det så mycket mera, som avsägelsen försiggick under entusiasm. Utan tvivel vid glansen av de brinnande slotten; men hur ofta har inte en sådan glans drivit de privilegierade till hårdnackat motstånd, till hat och massakrer! Under den 4 augusti-natten frambragte denna avlägsna glans andra ord — sympatiord för rebellerna — och andra handlingar — lugnande handlingar.»

Men en historiker måste också beteckna det allmänna karaktärsdraget. Krapotkin säger härom bl. a.: »Församlingen sanktionerade endast i princip, förallmänligade vad folket redan självt i många väderstreck hade genomfört. Och densamma gick icke därutöver.»

Det kan inte i dag röra sig därom, att efter mer än hundra år framföra klagomål mot nationalförsamlingen. I verkligheten har församlingen gjort allt, vad man från en församling av besuttna och välsituerade borgare kunde vänta, kanske den till och med har gjort mera.

Feodalrättigheterna blevo alltså icke avskaffade. Nationalförsamlingen nöjde sig med, att endast, som Krapotkin säger, »uppställa några principer, som vid redigeringen av framtida lagar kunde tjäna som grundval.»

Med 1790, i början av vintern, inträdde ett stillestånd i bondeupproren, som strax av nationalförsamlingen användes till att, i mars 1790, skapa en ny laglig grundval för feodalväsendet.

Allt vad den konstituerande församlingen hade gjort till avskaffande av det förhatliga feodalsystemet, voro dekreten av februari 1790, och först i juni 1793 efter upproret 31 maj, tvingas parlamentet av folket i Paris att uttala feodalstatens verkliga avskaffande.

»Det får aldrig glömmas, att revolutionerna alltid blivit gjorda av minoriteter, och även om revolutionen redan har begynt och en del av nationen accepterat dess konsekvenser, är det alltid endast en ringa minoritet, som förstår vad som är att göra, och att garantera dess slutgiltiga seger och som äger mod att handla Detta är orsaken, varför ett parlament, vilket alltid företräder landets genomsnitt, eller oftare till och med förblir under genomsnittet, i alla revolutionära tider är en hämsko, men aldrig varit revolutionens verktyg.» Så ungefär yttrar sig Krapotkin.

Härtill kan fogas ytterligare ett avgörande skäl, varför parlamentet städse är revolutionens fiende.

Förklaringen ligger än mera däri, att parlamentet alltid varit och är ett uttryck för den ekonomiska makten, en annan sida av densamma.

Följaktligen ligger alltid den sociala revolutionens avgörande styrka *utom* parlamentet.

I belysning av det relaterade bör följande yttrande av Carl Lindhagen ses, då han önskar »överilningar» från folkrepresentanternas sida: »En sådan överilning t. ex. som då under franska revolutionen nationalförsamlingen utan hinder av bromsinrättningar i ett slag avskaffade feodalväsendet och därmed för den gången räddade franska folket.»

Detta är fel. Det franska folket räddade sig självt. Utan parlamentet. Parlamentet endast *tvingades* att sanktionera vad som genomförts till folkets fromma.

I framtidens revolution blir också minoriteten den pådrivande kraften!

Kautsky säger i »Der Weg zur Macht»: »En revolution måste utbryta, om verldskriget utbryter.»

I så fall blir det *minoriteten* som drar *majoriteten* med sig. Emedan arbetarklassens majoritet faktiskt och ofrånkomligt ännu är laglydig och icke klassmedveten, icke-revolutionär etc.

Trots att överallt socialdemokratins koryféer talat — på nästan alla språk — om de parlamentariska »positiva» reformernas väg som det enda sättet att »växa in« i kapitalist-samhället och etablera socialismen, stå vi dock ännu ohjälpligen på stället marsch i de kapitalistiska träskmarkerna! Och med stöd av den samlade erfarenheten veta vi, att häller ingenting är att vänta av parlamentarismen av större betydelse för arbetarklassen, men väl kunna vi vänta en försvarlig mängd skenreformer från bourgeoisien i dess eget välförstådda inträsse, och därför må vi också låta denna vara ensam om det parlamentariska »reformarbetet».

Alltså kan icke parlamentarismen rädda arbetarklassen från att hemfalla åt »den politiska sömnen», och icke häller rädda den från den kapitalistiska utsugningen och den därav förorsakade fattigdomen, osäkerheten och ofriheten.

När parlamentarismen visat sig oduglig som frigörelsemedel, vad återstår då för arbetarklassen annat än att ta sin sak i egna händer och använda sig av den organiserade styrkans och våldets vapen?

Och märk väl, vi vilja även reformer.

Men vi ha tröttnat på de parlamentariska frasmakarnas braskande löften, vi vilja se värkliga resultat. Och därför vilja vi vara med om att skapa dessa genom proletariatets inbördes hjälp.

Genom revolutionära kamporganisationer. Genom organiserande och genomförande av direkta reformer var och när hälst tillfälle bjudes. Ävensom vilja vi sörja för rashygien genom »kärlek utan barn», Hinke Bergegrens bevingade ord, d. v. s. genom humanitär barnalstring.

Men reformerna äro och förbliva otillräckliga. Det kräves revolt! Löneslaveriets avskaffande!

Arbetsköparna samla sig i internationella organisationer, som bjuda arbetarna sin breda front.

Å andra sidan samla arbetarna sina skaror.

Två väldiga arméer som vänta på tillfälle att få leverera en avgörande batalj om makten.

Strejkerna äro endast förpostfäktningar till det sociala krigets blodiga skådespel, som snart upprullas för en kommande generations ögon.

Sträjkerna bli allt intensivare, brutalare och mera generaliserade, allt faktorer som väcka proletariatets revolutionära lidelse.

Staten tvingar proletärerna in i militärtröjan. Beväpnar arbetarna mot sig själva. För att de skola vid tillfälle till och med skjuta ned sina egna föräldrar och syskon.

Det är höjdpunkten av infernalisk raffinemang!

Den franske socialisten och propagandisten för antipatriotismens och antimilitarismens idé, Gustav Hervé, förklarar:

»Om krigsmobilisering utfärdas, gå då blott alla in i kasärnerna och mottag gevär och patroner, som man skall ge eder. På detta sätt beväpnade, tag kapitalisterna i kragen och befria eder från förtryckarna.»

Då är krig och slaveri avskaffade.

Våld mot makt!

Ytterst kanske när allt kommer omkring vilar makten på arbetarnas egen dumhet, orsakad av feghet och okunnighet.

Genom sitt arbete hålla arbetarna samhällsmaskineriet i gång.

Upphöra de att arbeta, så stannar det.

Därför är arbetsvägran den nutida arbetarklassens förnämsta vapen mot de maktägande.

Då arbetarna vilja tilltvinga sig förbättringar i sin tillvaro, sträjka de för att tvinga arbetsköparna till eftergifter.

När arbetarna vilja avskudda sig det kapitalistiska oket, måste de också etablera sträjk. De måste upphöra att arbeta för kapitalisternas räkning!

Generalsträjken är den framtida revolutionen!

Ett vapen som endast kan uppstå i arbetarklassens miljö. Och som har framsprungit ur den dagliga kampens taktik. Utan arbetet är kapitalet värdelöst. Klingande metallbitar, som inte kunna producera för ett öres värde.

Arbetet är grundvalen för varje samhällssystem.

Med generalsträjken sammanstörtar således samhällsbyggnaden, då grundvalen vacklar.

Generalsträjken är som en eld, som låter den murkna kåken brinna upp och stryper i rök — för att tala med skaldens ord — en tid som dör, föraktad av sig själv!

»Är proletariatet», säger G. Sorel, »tillräckligt starkt och tillräckligt organiserat för att på revolutionär väg förvärkliga sitt ideal och låta de nedärvda statsinrättningarnas block försvinna, då måste det ådagalägga sin makt i en strid, varunder de medel, som bragts till mognad genom ett inre organisationsarbete, komma till sin rätt. Jag kan inte finna något annat medel än generalsträjken för denna maktfrågas avgörande.

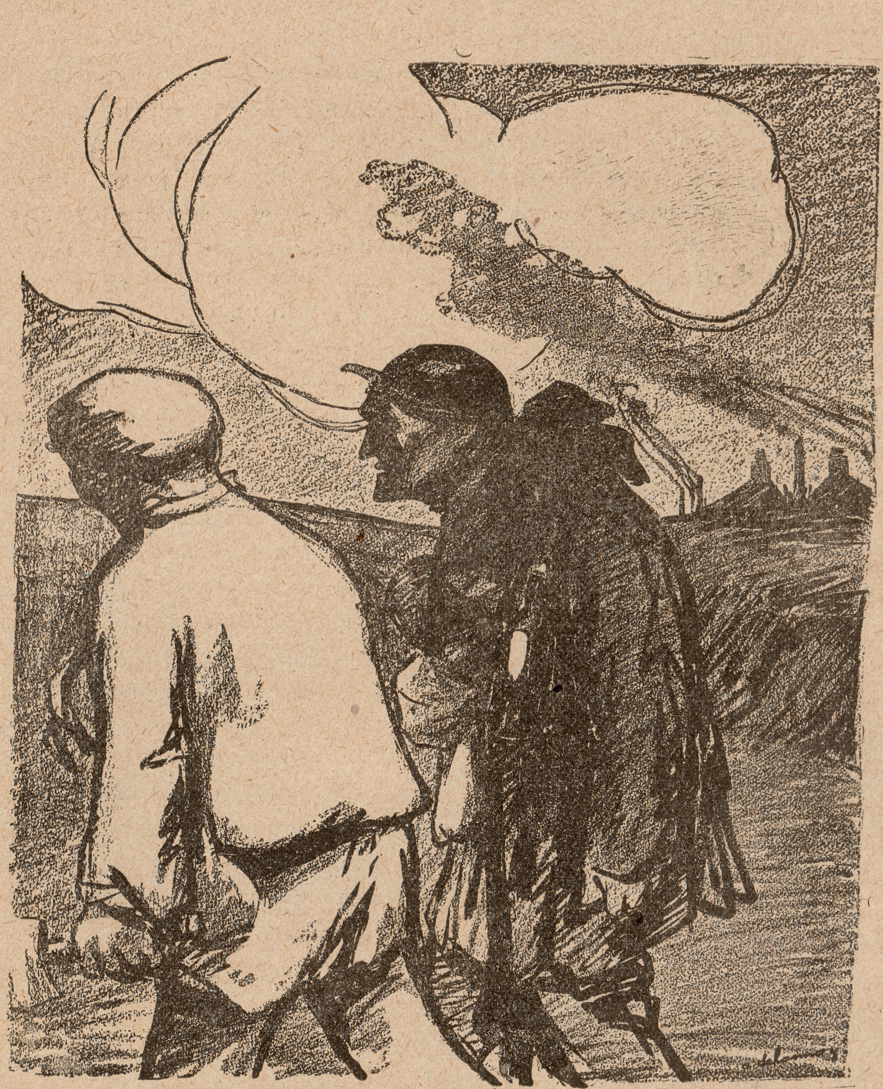

— Va' ä' det vi väntar på, eftersom vi aldrig få börja strejken?
— Vi väntar på de socialdemokratiska riksdagsmännen.
— Va' väntar di på då?
— På order från bolaget.

För arbetaren betyder revolutionen något helt annat än ett partis seger; den är för honom de från allt politiskt förmynderskap frigjorda producenternas frigörelse, hela statsmaktens upplösning; organiseringen av de sociala förhållandena utan medverkan av en regering av icke-arbetare. Generalsträjken skall i enlighet därmed inte vara en under ledning av ett politiskt parti utkämpad förallmänligad sträjk, utan den målmedvetna resningen av de fullständigt organiserade arbetarna, vilka lärt sig kunna undvara ett politiskt partis rådplägningar.»

Victor Griffuelhes yttrar i en internationell enquête om generalsträjken: »Generalsträjken, det är de producerandes vägran att arbeta för att förskaffa de icke-producerande välstånd och tillfredsställelse, det är arbetarnas medvetna kraftansträngning med den sociala omgestaltningen som mål, det är den ständiga aktionens logiska slutföljd för det sin frigörelse eftersträvande proletariatet, det är slutpunkten i den mot arbetsköpardömet dagligen förda kampen; och den förutsätter som sådan en starkt utvecklad förståelse för kampen och en överlägsen aktionspraktik. Den skall vara slut-etappen i den genom utbrott påskyndade utvecklingen; och dessa utbrott äro de av yrkena utkämpade generalsträjkerna. — —

Revolutionen, vilka dess motiv än må vara, skall inte bli godkänd av alla. En minoritet — och vår rastlösa propaganda arbetar ständigt på att förstora den — skall börja den revolutionära rörelsen, vars nödvändighet faller alla i ögonen.

En betydande social uppfostran, en stor kamperfarenhet, en djup kännedom av de ekonomiska förhållandena äro lika nödvändiga förutsättningar. Genom studium av arbetsförhållandena lär arbetaren känna förhållandana, vilka förslava honom. Tack vare sina ansträngningar att förbättra dem, kommer han i direkt beröring med de krafter vilka behärska honom och han sättes i tillfälle att pröva graden av deras motstånd.

På detta sätt skärper han sin iakttagelseförmåga och sin kritiska förmåga; han förvärvar de oumbärliga villkoren för att kunna handla själv. I det han i sin organisation utarbetar de nödvändiga kampmetoderna, stegrar han dem till en sådan punkt att deras vidare utformning medför det kapitalistiska samhällets sprängning.»

Generalsträjken är proletariatets revolution.

Dess mål måste också få sin säregna karaktär. Arbetarna skola själva ombesörja produktionen genom fackföreningar, som ombildas till produktionsföreningar, till motsättning mot de politiska taskspelarnas förmynderskap i statskapitalismens form.

Socialdemokraterna bestrida naturligtvis arbetarnas kompetens att sköta sina egna angelägenheter utan pösiga ledare, vilka tro sig representera visheten i egen hög pärson, och vara kallade att begripa allting, likt vår gamla grånade jude-gud.

Så kommer t. ex. en herre vid namn Steffen och serverar följande utsökt delikata anrättning på »socialvetenskaplig» visdom: »Det är proletäriskt men icke demokratiskt, att såsom syndikalisterna göra, fantisera om produktionsledningens övertagande av fackföreningarna, vilka såsom sådana sakna all erfarenhet om produktionens organisation, ledning och tekniska utvecklingsmöjligheter.»

Först må ihågkommas, att syndilismen aldrig glömmer, att påpeka kooperationens stora betydelse för det sociala nydaningsarbetet.

Den fria kommunismen blir alltså arbetarklassens logiska slutmål.

Välstånd och frihet åt alla!

Efter slaveriets och tyranniets tusenåriga mörka natt bryter den nya tidens ljusa morgonrodnad in förkunnande en ny dag för mänskligheten, full av ljus och glädje!

Hell revolutionen!

Emilio.

Illusorisk tröst.

Världen var djupt bedrövad. Den hade levat på löften, som aldrig blivit uppfyllda. Poeter, författare och profeter hade förutsagt kommande av bättre tider med gyllene dagar, när slaveriets ok skulle bräckas, när arbetet skulle äras, när friheten skulle triumfera och de fattigaste och svagaste skulle sitta tillsamman under sina egna vin- eller fikonträd utan att behöva oroas av eller frukta något. Men cynismen hade kallgrinat åt sådana drömmar. De romerska soldaterna, kommande ihåg Cæsar och gallerna, hade skrattat ut och hånat dem och de elända och förtryckta hade förlöjligat och bittert förbannat desamma. Så satt då Oktavianus Augustus på tronen. Det lilla, som levat kvar av antikens frihet, hade trampats ihjäl vid foten av Pompejus' staty. Regeringen vårdade sig intet om medborgarnas allmänna välstånd och hednatemplets religion bekymrade sig därom ännu mindre.

Det var då, när mänsklighetens hopp stod i mörkaste nadir och när den stumma massan hade överlämnat sig åt hopplös förtvivlan, som en stråle ljus åter syntes i mörkret och en ljuv melodi åter hördes i natten.

Några herdar vaktade får nedom bergen vid Syria, då de plötsligen hörde en osynlig röst sjunga ur himlen: »Jag bringar eder ett glatt budskap om lycka, som skall vederfaras allt folket.»

Huru måste icke dessa fattiga herdar ha blivit gripna av glädje vid denna underrättelse? Med vilket uppmärksamt öra måste de inte ha lyssnat för att få höra fortsättningen? Glatt budskap! Om vad? Skola guldgruvor öppnas vid våra fötter? Skola vi bli befriade från det fördömda ödet att vakta får? Skola de sociala förhållandena ändras och skall broderskap begynna råda bland människorna? Snart kom svaret, ljudande som ett brottsligt hån eller ett hjärtlöst skämt. »Jo, en frälsare är född i natt, ett barn, såvande i en krubba, ett hemlöst, husvillt barn, det är det glada budskapet.» Vad? Ingenting annat? Så frågade säkert herdarna sig själva. Ty de förstodo inte den lyckobringande enkelheten i denna ouvertyr, som skulle inleda en så underbar komedi. Var gång ett barn, om vilket lord Tennyson (tror jag) sjunger:

— »Ibland ett torparbarn blir kungligt fött
med nåd av hög gudomlighet.
Ibland min gud är lägre än hans sämsta svin
hans oxe eller get» —

födes, det må sedan bli kallat Shakespeare, Burns, Linckoln, Voltaire eller något annat, så är det alltid en källa av hopp och glädje för den lidande mänskligheten. Det ökar ljuset som strömmar genom tiden. Det visar sig för de höges fall och de låges uppresande och om det även härstammar från den sista av de sista tusen judarna, skall det härska med de största över mänsklighetens tankar och bestämmelse, ty de äro produkter av någon ruvande längtan eller ett trängande behov hos mänskligheten själv. Och en sådan produkt var väl barnet, som föddes i bethlehemskrubban och vars ankomst man har sagt förkunnades genom en ängels budskap till några fårvaktande herdar, som få betraktas såsom representanter för det lidande folket. Men de fattiga herdarna genomskådade inte att detta budskap var en bild av deras eget begär att kunna resa sig ur fattigdomen, eländet och okunnigheten för att stiga till maktens tron, rikedomens och ärans. Men tidens sluge och snillrike, de fattade bildens innebörd och betydelse och begagnade sig av tillfället att på ett visserligen illusoriskt sätt tillfredsställa folkbegäret. De visste att folket beundrar en purpurmantel mer än en bödelsdräkt, en glittrande krona mer än en naken panna prydd av nattens daggpärlor, att det finner något underbarare i en magisk trollkur än en vetenskaplig operation, någonting mer gudomligt i den fattige snickaresonens andliga obefläckade avlelse och uppstigande från det döda till den himmelska faderns rike med guldgatorna och pärlebroarna än i hans triviala samvaro med fiskarekamraterna i hembygden, och att det ser något alltfamnande, rikedomsgivande mäktigt i en jättekyrka, fylld av guld och silver och sköna dekorationer samt genomtonad av ekot från en brusande orgel och sjungande präster utstyrda i fantastiska dräkter.

Vad är då förklarligare än uppkomsten av alla dessa kristuslegender och orsaken till resandet av all den kyrklyx, som under medeltiden nådde sin höjdpunkt i glans och prakt. Folket rusade till och föll i beundran för detsamma liksom ett fattigt barn för en sockerbagares butik. Barnet blir dock inte belåtet av att bara se på och betrakta, det vill även ha något med. Men det är så lätt tillfredsställt, en liten söt onyttig kaka och det är nog för en mage som aldrig smakat något annat än salt sill. Litet vin och ett stycke bröd, en smula barnsligt moralpladder, enkla livsbetraktelser och ofattbara löften om lycka och evig salighet, och folket som suckat under slaveri, fattigdom och misströstan, får åter nytt hopp och blir redo till allt, till arbete, till uppoffringar och till att gå i döden för den underbara makt, som mälde sin ankomst med ängelns glada budskap till de fattiga herdarna. Det är hoppet, som är en av de starkaste livsdrivkrafterna, och förutom hopp kan intet upprätthållas. Nu när hoppet och längtan verkat en tid, ersättas de av starkare begär och om dessa icke kunna tillfredsställas, så brister det hela, och alltid är det en liten småsak som orsakar brottet och det stora verkets, som hoppet byggt, sönderfallande. Så är det i allt, i kärleken, den pärsonliga livskampen och i historiens händelser. Så var det även med kyrkan. Den kunde icke tillfredsställa de begär som den lidande mänsklighetens längtan och förhoppningar skapat. Några droppar nitroglycerin, en liten bit bomullskrut eller ett stycke dynamit och det är nog att utföra ett ruinerande arbete, vars resultat står i oberäkneligt högre proportion till orsaken.

Så föds åter ett av Tennysons torparbarn »med nåd av hög gudomlighet», det må sedan kallas James Watt eller Charles Darwin. Den senare med det lilla ordet »naturligt urval» åstadkommande en den mäst genomgripande revolt inom hela mänsklighetens tankevärld och jordens alla livsåskådningar. Den förre, en okynnig skotsk pojke, som genom att stoppa fingret i pipen på en kokande kaffepanna åstadkommer en industriell revolution som i högre grad än något annat i hela historien fyllt mänskligheten med hopp och förtröstan.

Men likväl finns det alltid en lidande del av mänskligheten, och då dess begär inte bli tillfredsställda, tager sig dess längtan och hopp uttryck i någon brytning, som kommer den förhandenvarande samhällsbyggnaden att rasa och falla sönder.

Så har hos arbetarna den stora broderskapsrörelsen eller socialdemokratin, som, sprungen ur begäret hos de ringe att få sitta samman med de stora och härska och regera, endast fyllt den förhoppningsfulla massan med missräkning och otillfredsställelse, samt skapat fram den revolutionära rörelsen. Män med »nåd av hög gudomlighet», sådana som Bakunin, Proudhon, Most och Krapotkin ha raserat de gamla otillfredsställande åskådningarna och med sina egna liv, sitt mod och sina kunskaper gjutit nytt hopp hos de förtryckta och nedprässade.

Ingen rörelse i vår tid omfattas med sådan entusiasm och hänförelse som den revolutionära. Skall den då kunna leda till målet, till lyckan och tillfredsställelsen? Det vet ingen. Men det är en oemotståndlig rörelse, ty den drives av samma anda, som drivit alla andra stora, genomgripande rörelser, nedrivarens och nyuppbyggarens i förening. Den anden är helig och den kämpar alltid för det rätta, ty den kämpar på de lidandes och förtrycktas sida.

Vi kunna på vår tid tillämpa första punkten i denna uppsatts: världen är djupt bedrövad. Dess löften ha inte blivit uppfyllda. Den har sett sina vackraste drömmar förhånade och utskrattade av de blodigaste krig den någonsin skådat. Men anarkismens ande lever, och ännu stiga »gudabenådade» ned från högre sfär och giva förhoppningsbärande, eldande ord till de förtryckta och lidande. Kanske skall den revolutionära rörelsen förfuskas eller vilseledas av några sluga och snillrika, för att liksom alla andra endast skänka missräkning och gäckade förhoppningar? Må gå! Den skall där ersättas av en annan, även den tänd vid anarkismens eld, ty livets natur kan icke förändras, men livet självt är en ständig förändring och omdaning.

Den nya tidens dröm är dock inte lik de gångnas utan skiljer sig väsentligt från dem. Det är icke en dröm om att komma till makten och ärans tinnar, som nu behärskar de förtryckta, men ett innerligt behov av att få leva i inbördes frid och lycka med varandra och att få dela livsomdaningens bekymmer lika.

Men den drömmen kan inte förverkligas med mindre än en djupt genomträngande revolt griper människornas sinnen och vänder deras blickar mot de ljusare vidder, som peka hän mot ett ädlare, skönare, dygdefullare liv.

Är detta blott en illusion liksom allt annat? Vi veta det icke, men vi tro på revoltens anda, den bor i vårt bröst och vi måste följa dess maningsrop.

Ett veta vi: Den har rätt!

Eugen Alban.

Samhällskrokanen ramlar.

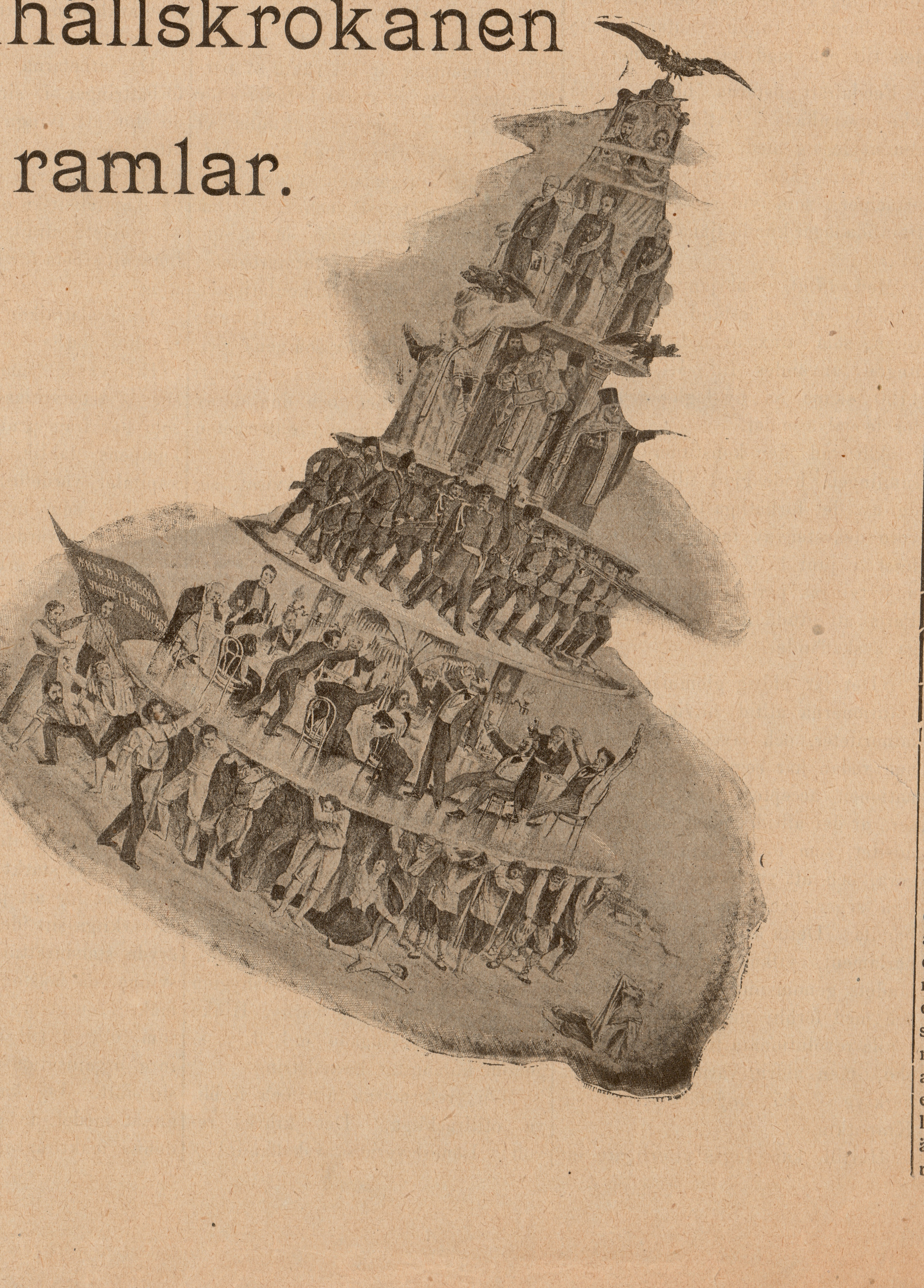

Mannen som sålde sin hjärna.

Fördomsfrie läsare!

Det här är ingen parabel. Ej häller är det någon paradox, utkastad på försök att fånga politiska anhängare. Det är endast en liten sannfärdig historia, en berättelse om konflikten mällan förnuft och enfald, helt och hållet fri från de föreställningar, som vilja utge sig för att vara moralens förespråkare. Man kan ju vara alldeles förfärligt moralisk och ändå skriva en omoralisk berättelse. Motsatta förhållandet gör sig även gällande. Men det är intet tvångsmål för läsaren att härpå rådbråka sina hjärnor. Därtill har samhället inrättat snillrika små institutioner, i vilka lusten att öva förmågan till tänkande eggas förträffligt genom utställandet av allehanda gåtor och allegorier.

Men till historien!

Det var en man, naturligtvis förutsätta vi att han även var *karl*, som kom på den fixa idén, att någotsånär lättsinnigt förskaffa sig sitt levebröd. Han var dock ingen lebemand. Han var helt enkelt en stor, stark och välbyggd människa, med alla synbara yttre tecken till en styrka, som kunde medge utförande av sunt och målmedvetet kroppsarbete. Han skulle utan tvivel kunnat utföra rätt krävande uppgifter inom sitt fack. Klädsel och hållning angav att detta var stenarbetarens. Nå, en stenarbetare är en förträfflig varelse, en pärson som för det mästa får lägga sten på egen börda, vars livsväg otvivelaktigt är mycket stenig, och som säkerligen stensatt många gator och lagt grunden till många lyxpalats, utom det, att han ur bergen sprängt fram ädla metaller och vågat liv och lem i gruvornas mörker. Men det hör inte hit. Vår man — vi kunna ju kalla honom Cornelius — alltså, Cornelius befann sig, trots dessa rent utomordentliga yttre företräden, i en mycket komplicerad ställning. Han var nämligen arbetslös. Arbetslös! utropar ni, ärade läsare. Hur kan en stor, stark och frisk människa med sådana företräden som Cornelius vara arbetslös? En sådan man måste väl samhället anse som särdelés dyrbar och med all rätt ta vara på!

Faktum var emällertid, att Cornelius *var* utan arbete. *Varför* han kommit i en sådan situation, angår oss ej. Vi veta, att han ej stulit eller begått något annat brott, som kunnat försäkra honom om hans medmänniskors misstroende och förakt. Det var således en gåta, hur det ej kunde finnas arbete åt honom, trots att så mycket arbete låg och väntade överallt på friska, starka och villiga händer, och trots att Cornelius mage gång på gång häftigt och impulsivt gjorde uppror. Men vad hjälpte det?

Då ska ni se, *hur* han tänkte sig saken, och *hur* han alltså själv förhjälpte sig ur den för honom så pinsamma situationen. Det borde verkligen skrivas en panegyrik över detta, för bevarande åt eftervärlden av det mänskliga förståndet och dess sätt att rädda kropp och själ ur fördärvet. Detta är ingen elakhet. Vi ha ej hjärta att vara elaka mot Cornelius. Hans öde är så tämligen hårt ändå, där han i detta nu sliter sin dag som kronans tallriksslickare, att det ej behöver några piskslängar. Däremot skulle vi med förtjusning iakta, om de, som förut nekade ta emot Cornelius i sina arbeten, häri ville se en stilla och välment förebråelse för deras intolerans.

Saken var nu den, att Cornelius en dag, när han ansåg sig ha svultit länge och tillräckligt nog, frågade sig, om detta lidande kanske varit något honom av högre makter ålagt straff för fädernas missgärningar, och om det i så fall varit ett sätt att pröva honom i och för inträde i en andligare atmosfär. Men svaret på denna fråga föreföll Cornelius så omotståndligt ologiskt, att han brast i skratt. Ett sådant bittert, tvunget hånskratt, ni vet, som människor, på sidan om varje möjlighet till räddning, kunna brista ut i. Och då konsekvensen vid dylika utbrott fordrar ett eller annat mera kraftigt uttal av möjligen inneboende motsägelselusta, föll det sig så, att Cornelius utropade:

— Djävlar anamma!

När han sade dessa ord, reflekterade han ej över var han befann sig. Han visste att han stod på trottoaren vid en gata i en stor stad, där det bodde mycket välmående och ansedda människor. Ej häller reflekterade han över innebörden i dessa två ord. De voro endast den naturliga följden av hans egen tankegång och hans hungriga mage. Förlåt det sistnämda, som ju visserligen förefaller en smula vulgärt, men som är nödvändigt ta med i historiken över förre stenarbetaren Sten Cornelius Corneliussons komplicerade livsöde.

Men just som Cornelius utdelat dessa två, för honom själv säkerligen ganska betydelselösa ord, hände det sig, att en hand sakta lades på hans skuldra, och att en mänsklig stämma sålunda talade:

— Min gode man, vet ni inte, att det är fult att svärja?

Vi anta, att Cornelius häpnade över detta tiltal, och att han följaktligen också vände sig om. Det första han då fick se, var den vitmenade fasaden av en kyrka, och det andra de blekfeta asketiska dragen hos en man, som av alla synbara tecken att döma, måste vara präst.

Gode läsare, försätt er i Cornelius ställe för ett ögonblick, lägg venstra handen till hjärtat, och säg, vad ni i fall som detta och med fullföljande av Cornelius' tankegång skulle ha svarat? Ni svarar inte. Ni vill kanske inte kompromettera eder med vad ni innerst tänker. Nåväl, då låter ni Cornelius själv svara. Och hans svar blir ganska förnuftigt. Ty i det han försöker så mycket som möjligt iakta den smula värdighet, svält och hån lämnat kvar hos honom, kanske av glömska, kanske också av rent medlidande, säger han följande rätt märkbara ord!

— Dra åt hälvete med er!

Det var ju hårt, tycker ni! Ja, varför inte? Om man nämligen resonerar som så, att den egna pärsonligheten är en allmäning, där alla möjliga lustvandrare fritt och oberört kunna få röra sig, så har det ju sin argumentering. Men skulle ni till äventyrs en smula känna Cornelius' utan tvivel svåra belägenhet, utan mat, husrum och arbete, och förmå sätta er in i densamma, så tör det hända, att ni föredrar, att utan något som hälst resonemang instämma i hans yttrande.

Således, Cornelius har svarat. Vi ska då iakta mannen, som tilltalat honom. Han är präst, kunna vi fastslå. Han finner ögonblicket och omständigheterna löjliga för ett utfall mot synden. Detta har hans förebråelse redan antytt Men han har tydligen något mera på hjärtat. Och i tydlig mening att helt få lätta på bördan av förmaningslust, börjar han bombardera Cornelius med bibelord. Cornelius tycks dock slö för alla dessa välmeningar, och föredrar den stummes roll. Han kan dock inte neka sig nöjet av ett litet ironiskt smil. Men även den mäst uthålliges tålamod har rent mänskliga begränsningar, och Cornelius utgör intet undantag. Och vi måste ge honom rätt. Därför utbrister han tämligen nervöst:

— Hör ni, hur vill ni att man ska kunna svälta och frysa och gå utan arbete, men ändå låta bli att svära, va? Vet ni något bättre? Eller kan ni hjälpa mig?

Aj — aj — Cornelius, det där skulle ni alls inte ha sagt. Ty det var en groda, på vilken ni fångade fördärvet för hela ert återstående liv. Kunde ni inte anat, vilken listig varelse en präst ofta kan vara? Kunde ni i förevarande fall inte gissat er till, att denne mannen var en regementspräst? Och att han som det bästa, enda, och från hans ståndpunkt sett fullt logiska svaret genast skulle låta er veta pro primo, att ni hade en arvedel i himmelen, pro secundo, att det vid hans regemente fanns gott om sysselsättning för er som tallriksslickare, tänk er, kunglig tallriksslickare, och där man så oändligt gärna skulle med uppräckta händer och deltagande i ert öde ta emot er.

Dumme Cornelius, vi vilja inte längre plåga er med frågor och förebråelser för ert lättsinniga sätt att kravla er ur brunnen. Vi vilja inte häller tillmäta er handling, att gå efter den gudlige mannens anvisningar och ta värvning, någon nedsättande betydelse. Det är ju så oändligt mänskligt, att det enbart räddar er från att förgås åtminstone i vårt förakt. Ni har vårt medlidande. Den där lilla myten om fosterlandet, himmelen och äran av att bära uniform med blanka knappar, adderad med förmånen att uppfostras till det hedervärda internationella slaktaryrket, berövar er dock glorian av martyrskap. Ni kan inte bestrida, att ni begått en faute. Ty skulle ni inte föredra att svälta, framför trampandet på kasärngården, och edra guldgalonerade herrars salongsmässiga:

— Djävla fähund . . . takt — tu — takt tu — — —

Erkänner ni, Sten Cornelius Corneliusson, er bristande logik? Liksom även att det var en oändlig tanklöshet av er att så där gå och schackra bort er hjärna?

Vinicius.

Se hit! I slutet av nästa månad utskickar *BRAND* sitt

Julnummer

i större format än vanligt, synnerligen fint illustrerat, agitatoriskt, intressant och omväxlande.

PRISET BLIR 25 ÖRE. Sändes endast mot postförskott och efterkrav, men OBS.! de rekvirerade försändelserna kunna, om så önskas, skickas i flera småposter. Detta för att underlätta förskottsbetalningen eller efterkravet. Kommissionärer uppmanas att i god tid insända sina rekvisitioner i och för bestämmande av upplagans storlek.

Kamrater! 1913 års Julnummer måste alla hjälpa att sprida.

BRANDS EXP. Ölandsgatan 48, Stockholm.

Se till att Ni i Er lilla boksamling även har följande böcker och broschyrer:

Kärlek utan barn
av Hinke Bergegren.
Pris 25 öre.
Rusets fånge
av Hinke Bergegren.
Pris 25 öre.
En misskänd oskuld
av Hinke Bergegren.
Pris 35 öre.

Sedlighetskråkor
av Hinke Bergegren
Pris 25 öre.
Antipatriotismen
av Gustav Hervé.
Pris 25 öre.
De sju dödssynderna
av Bernhard Rothmann.
Pris 15 öre,

Vad är Sabotage?
av Albert Jensen.
Pris 25 öre.
Syndikalismen
av G. H:son Holmberg
Pris 75 öre.
Samhällsproblemet och dess lösning
av Johan Sandgren
Pris 75 öre.

Ungsocialistiska partiets förlag, Ölandsgatan 48, Stockholm.

Sällskapets för Humanitär Barnalstring

Hygieniska affär.

OBS.! För den främsta **av d:r Rutgers särskilt rekommenderade** fabrik i Frankrike är Sällskapet ensamförsäljare i Sverige. Begär priskurant! Sällskapet varnar särskilt för alla småfirmor i branschen!

Tillskriv

SÄLLSKAPET S. H. B.

M. OHLSSON, BOX 109, STOCKHOLM.

Försäljningsställen *endast* för Stockholm:

Cigarrbodarna Roslagsgatan 29 och Odengatan 84. 81

Denna Priskurant

omfattande **300** sidor, innehåller tusentals nyttighets- och nöjesartiklar, utvalda bland markn. bästa **Manufakturer** och **Korta varor.**

Erhålles **gratis** och **franko.**

Obs.! Under **okt.—nov.** bortskänkas över **4,000 kr.** i kontanter och varor, därav **2,250 kr i kontanta pänningar.**

John Fröberg, Finspong.

PRISKURANT 1913–1914 FRÅN JOHN FRÖBERG FINSPONG

Ny broschyr av Krapotkin!

Nu har utkommit:

Anarkism och kommunism

av

Peter Krapotkin.

Pris 25 öre.

Kommissionärer erhålla 30 % fraktfritt mot postförskott eller efterkrav. Tillskriv

Ungsoc. partiets förlag

Ölandsgatan 48, Stockholm.

STOCKHOLM 1913
OSCAR MALMBORGS BOKTRYCKERI.